

CHƯƠNG VIII MÁY ĐIỆN KHÔNG ĐỒNG BỘ

8.1 Khái niệm chung

8.2 Cấu tạo

8.3 Từ trường quay trong ĐCKĐB 3 pha

8.4 Nguyên lý làm việc

8.5 Mô hình toán học của ĐCKĐB

8.6 Quy đổi và sơ đồ thay thế

8.7 Quá trình năng lượng

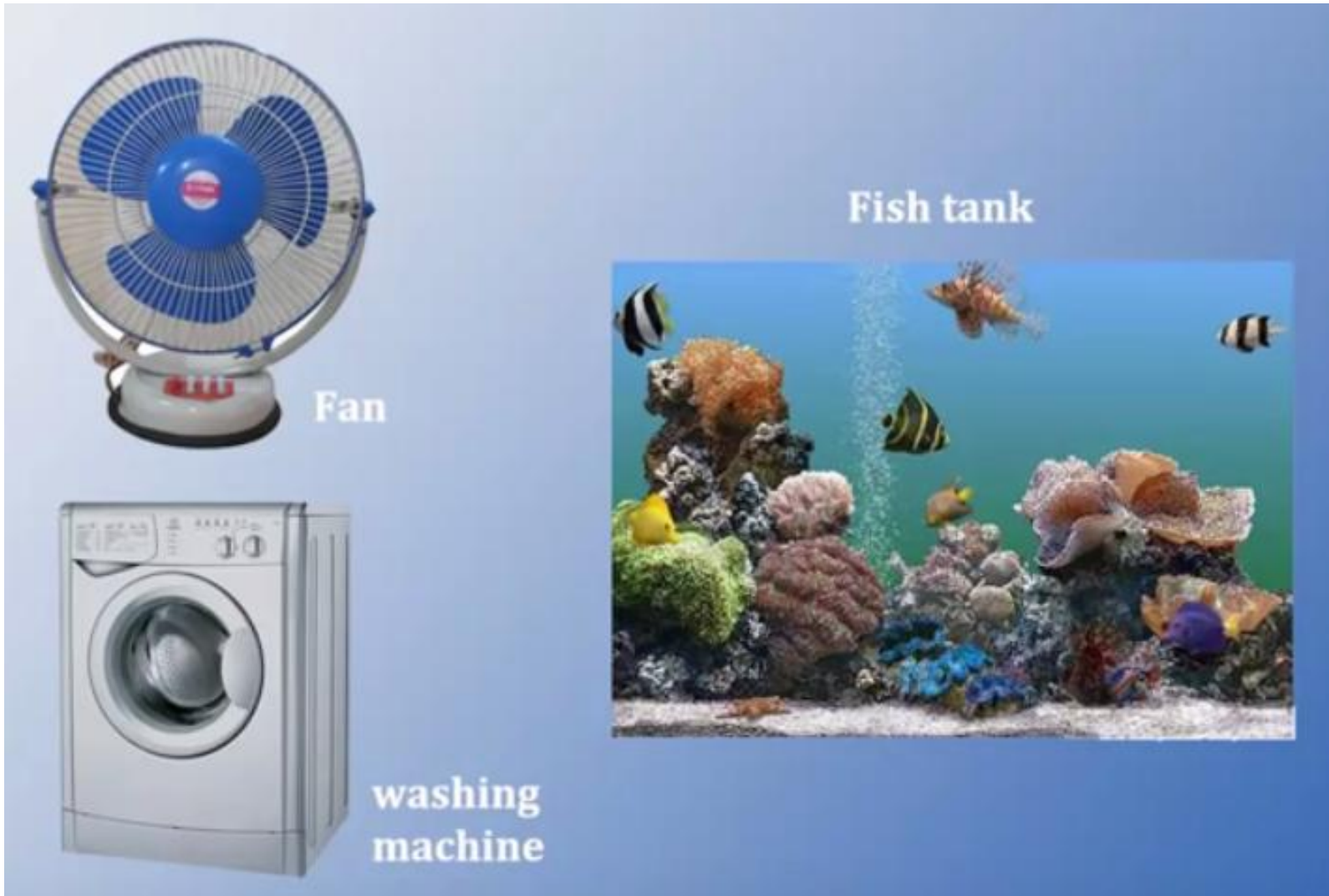
8.8 Mô men quay và đặc tính cơ

8.9 Các phương pháp mở máy của ĐCKĐB 3 pha

8.10 Các phương pháp điều chỉnh tốc độ

8.11 Máy ĐCKĐB 1 pha

8.1 Khái niệm chung

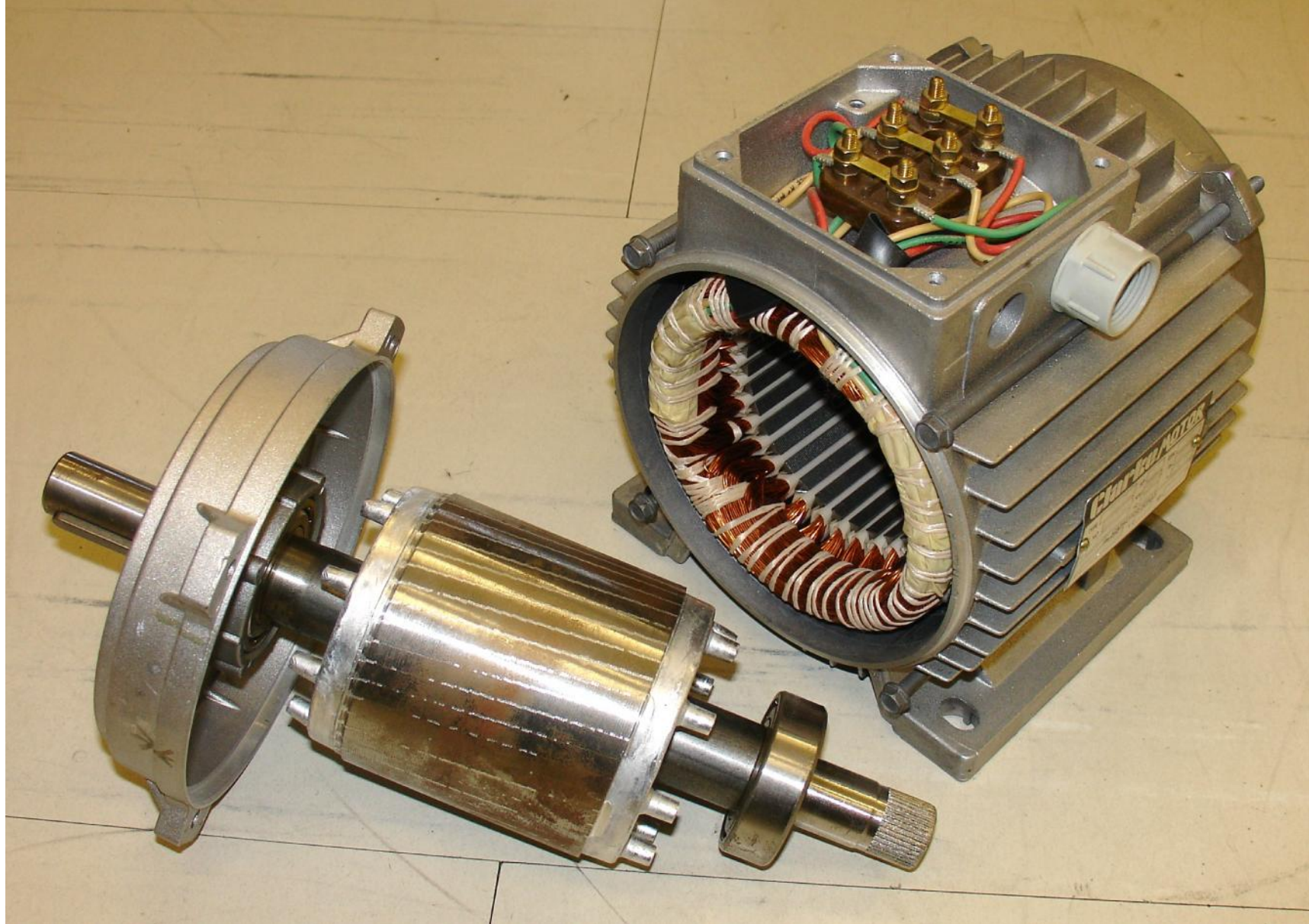
8.1 Khái niệm chung

*ng c không
ng b*

Các b ph n

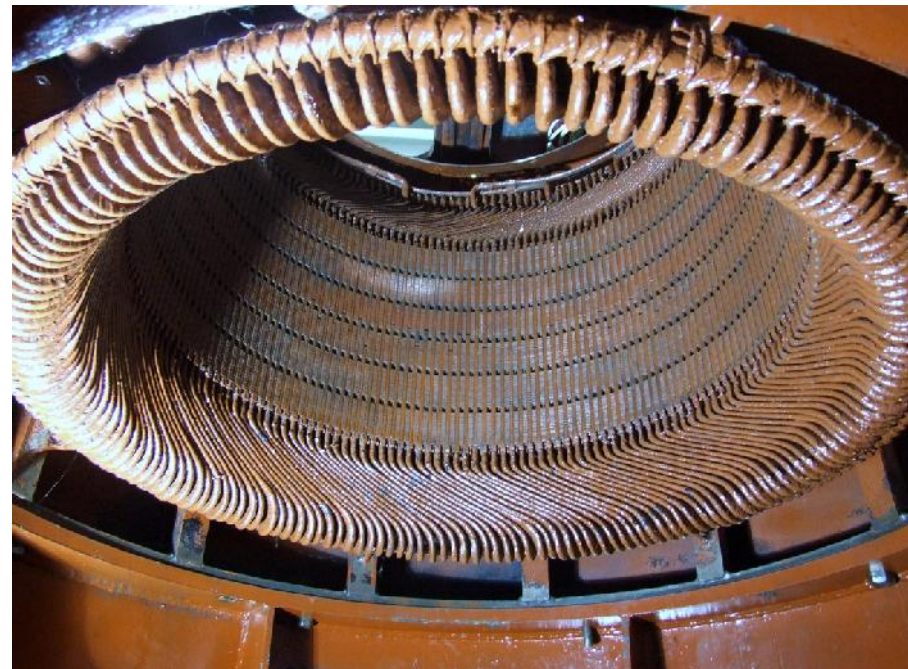

8.2 Cấu tạo :

1. Stato a. Lõi thép: M ch t , ch t o t thép lá KT

b. Dây quấn: M ch i n, ch t o t dây d n ng ho c nhôm

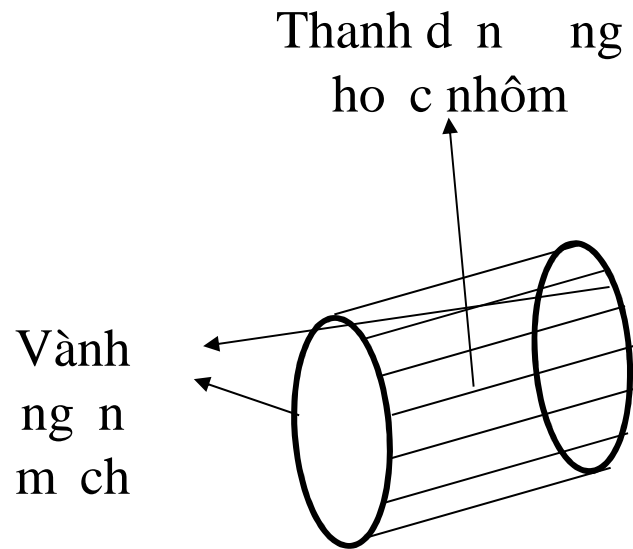

2. Rôto

a. Lõi thép

b. Dây quấn: có 2 loại

* Rôto lồng sóc

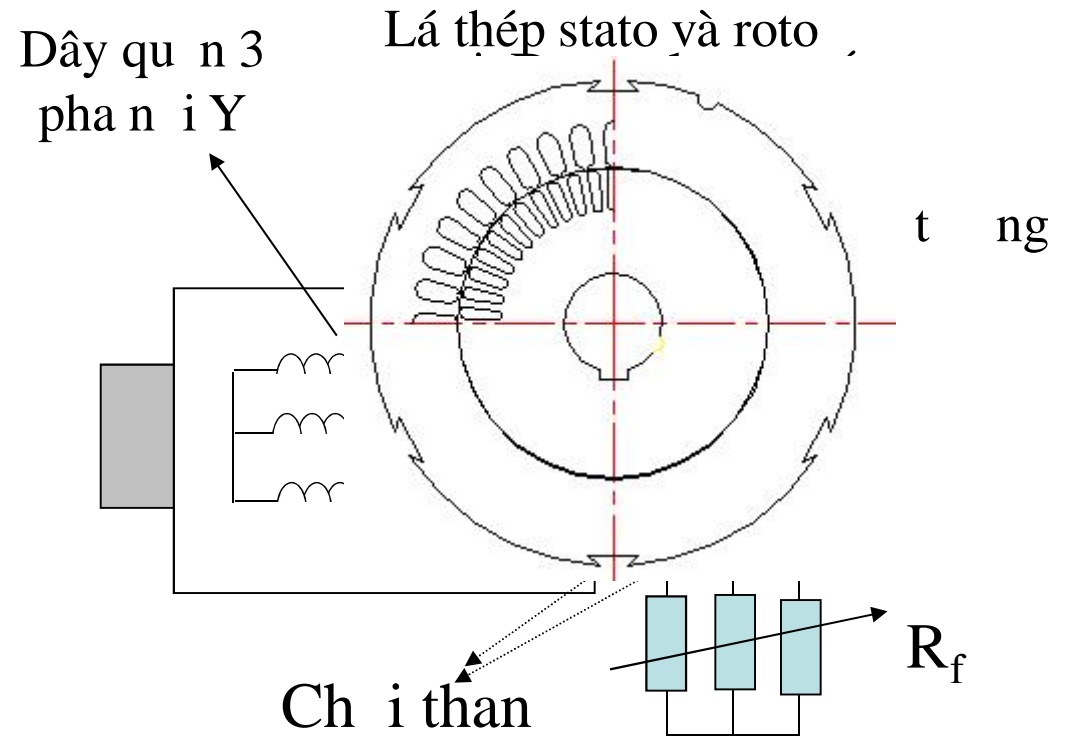

đặc điểm:

- Kết cấu đơn giản

- Không thay đổi R_2

Khe hở không khí: $\delta = (0,25 \div 1) \text{ mm}$

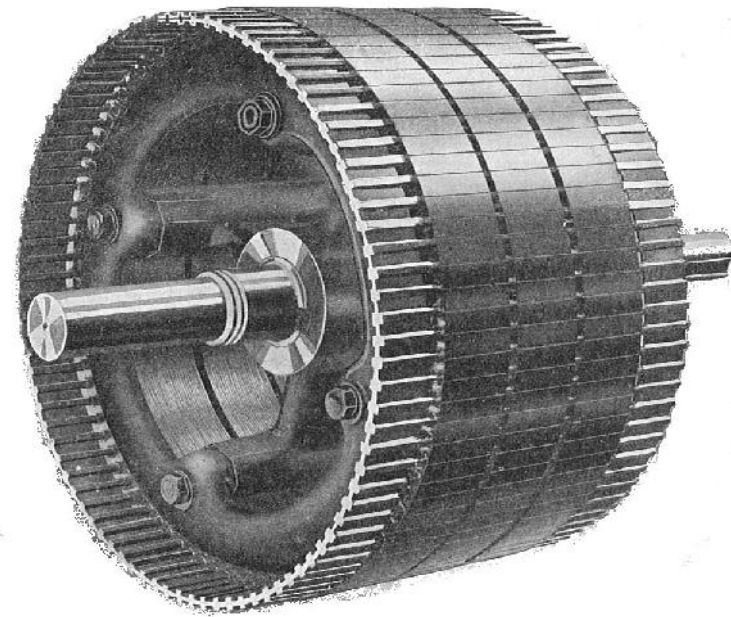
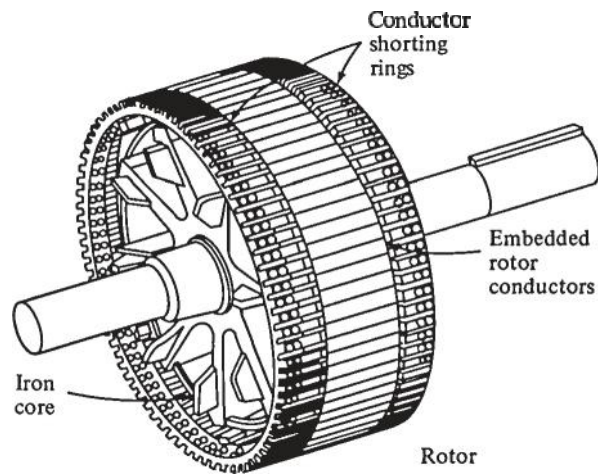
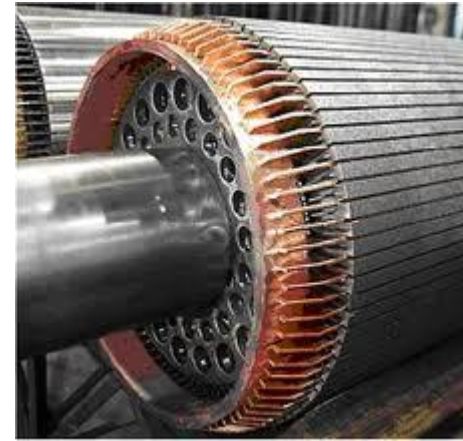
đặc điểm:

- Cấu tạo phức tạp, giá thành cao

- Có thể thay đổi R_2

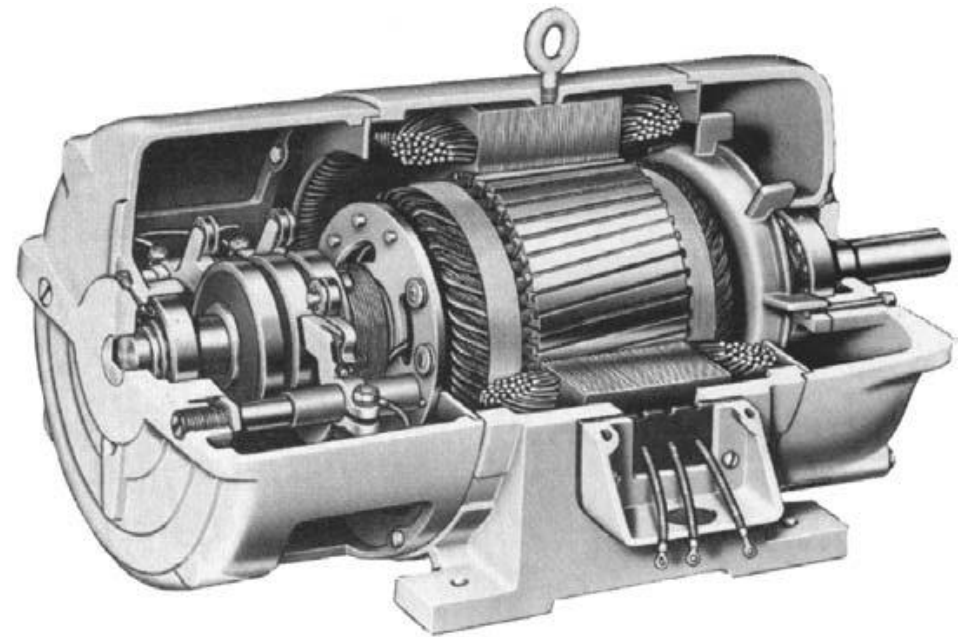
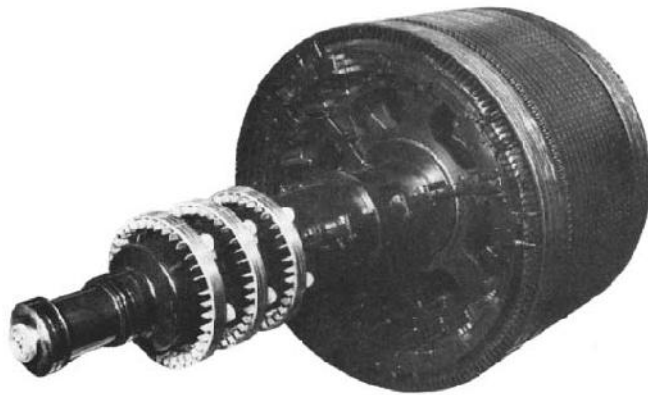
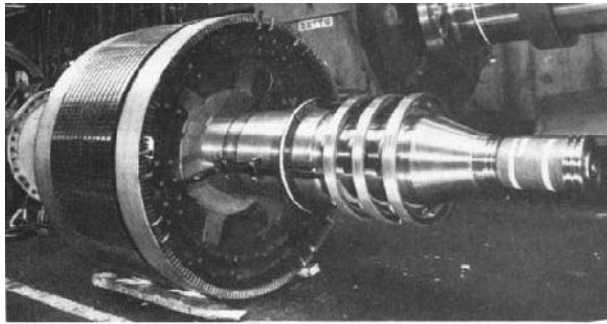

Squirrel-cage rotor

Wound-rotor Motor

TV
G

8.3 Từ trường quay trong ĐCKĐB 3 pha

1. *nh nghĩa: T trường do h th ng dòng 3 pha trong dây quấn stato o ra*

A,B,C : u u

X,Y,Z : u cu i

2. *Cách tạo từ trường quay*

AX : $i_A = I_m \sin \omega t$

BY : $i_B = I_m \sin(\omega t - 120^\circ)$

CZ : $i_C = I_m \sin(\omega t + 120^\circ)$

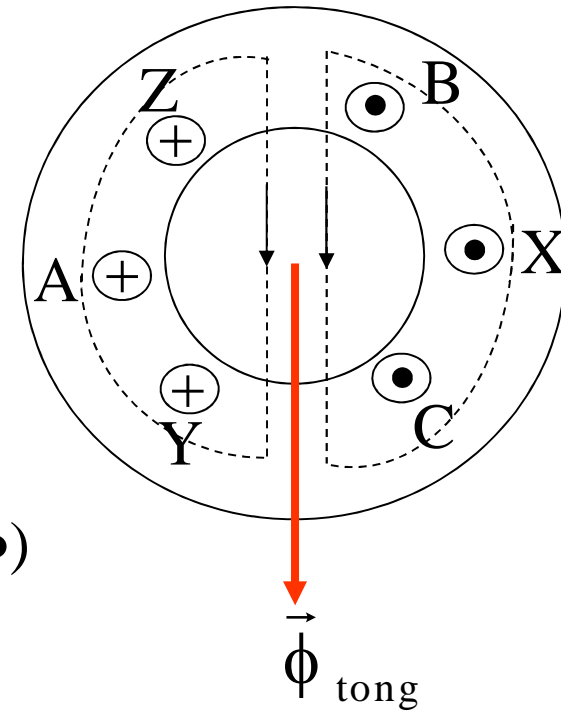
* **Tại $\check{S}t_1 = 90^\circ$:**

$i_A = I_m > 0$ qui c i_A chạy từ A ($\oplus$) $\Rightarrow$ X ($\bullet$)

$i_B = -\frac{I_m}{2} < 0$ i_B chạy từ Y ($\oplus$) $\Rightarrow$ B ($\bullet$)

$i_C = -\frac{I_m}{2} < 0$ i_C chạy từ Z ($\oplus$) $\Rightarrow$ C ($\bullet$)

$\Rightarrow$ Từ trường tổng $\vec{\phi}_{\text{tong}}$ trùng với trục dây quấn pha A

* **Tại $\check{S}t_2 = 90^\circ + 120^\circ$**

$$i_A = -\frac{I_m}{2} < 0 \quad i_A \text{ chạy từ X } (\oplus) \Rightarrow A \quad (\bullet)$$

$$i_B = I_m > 0 \quad i_B \text{ chạy từ B } (\oplus) \Rightarrow Y \quad (\bullet)$$

$$i_C = -\frac{I_m}{2} < 0 \quad i_C \text{ chạy từ Z } (\oplus) \Rightarrow C \quad (\bullet)$$

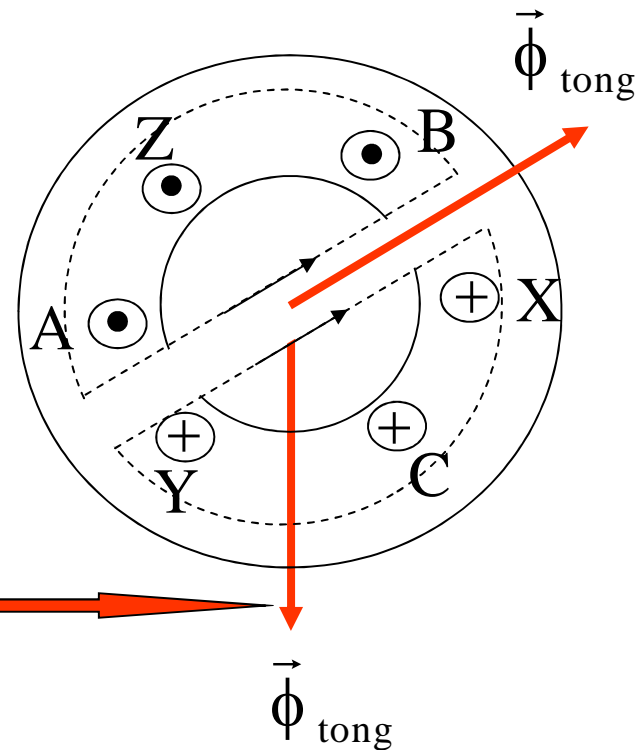
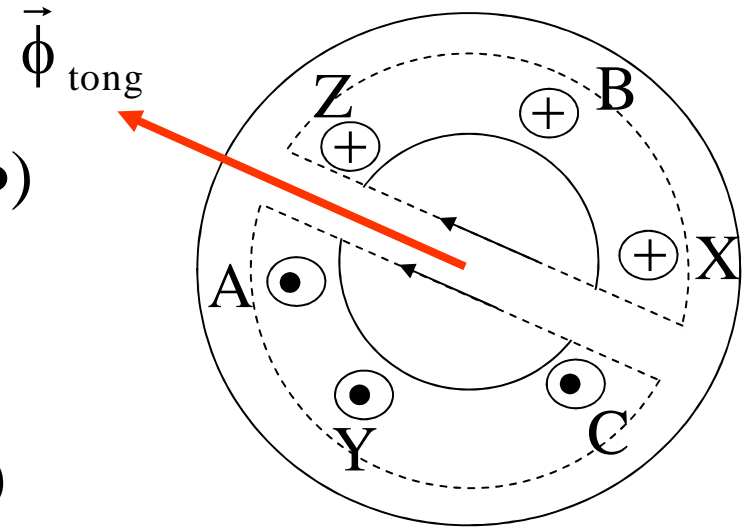
$\vec{\phi}_{\text{tong}}$ trùng với trục dây quấn pha B

* **Tại $\check{S}t_3 = 90^\circ + 240^\circ$**

$\vec{\phi}_{\text{tong}}$ trùng với trục dây quấn pha C

* **Tại $\check{S}t_4 = 90^\circ + 360^\circ$**

$\vec{\phi}_{\text{tong}}$ trùng với trục dây quấn pha A

Nhận xét: Khi cho $i_{3\text{pha}}$ vào dq 3 pha $\implies$ T trở ng quay

* **Chức năng của trục quay:**

- T c: Khi i_s biến thiên 1 chu kỳ T $\vec{\phi}_{\text{tổng}}$ quay c:

+ số đôi c c p = 1: 1 vòng

+ p đôi c c: 1/p vòng

+ 1 giây: $\vec{\phi}_{\text{tổng}}$ quay c $\frac{f_1}{p}$ vòng

+ Trong 1 phút: $\vec{\phi}_{\text{tổng}}$ $n_1 = \frac{60f_1}{p}$ vòng

- Chiều quay trục quay: phụ thuộc thứ tự pha của dây quấn stato

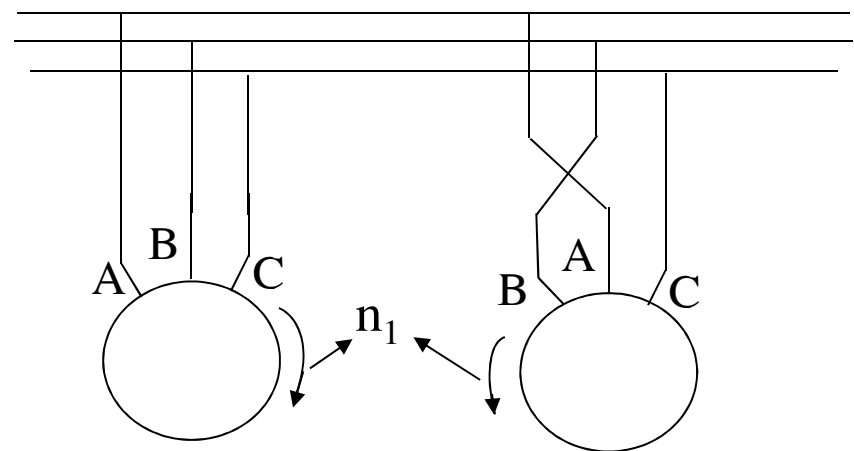
$\rightarrow$ Nếu chỉ có 2 trong 3 pha

của dây quấn cho nhau

$\rightarrow$ Trục quay ngược chiều

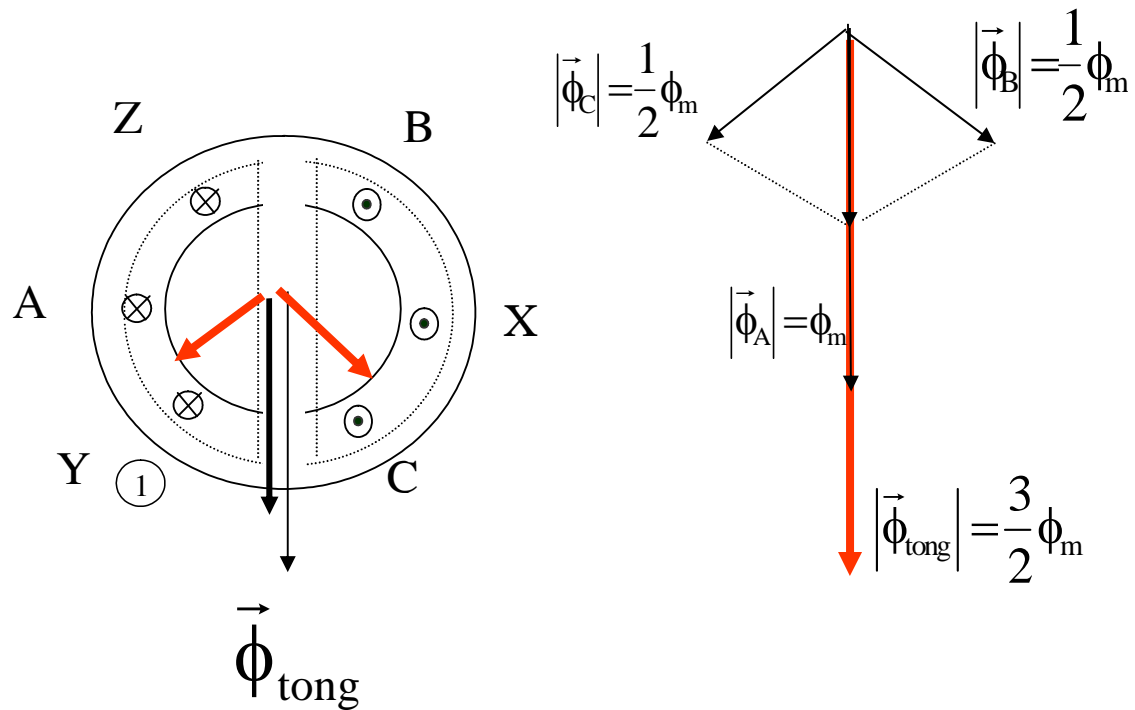
$\rightarrow$ Phương pháp để chiều quay

của CK B 3 pha

- Từ trường của dây quấn 3 pha là từ trường quay tròn có biên độ không đổi :

$$\Phi_{m3p} = \frac{3}{2} \Phi_{mp}$$

8.4 Nguyên lý làm việc :

- Đặt $U_{\sim 3p}$ vào d/q 3 pha của stato

$$\Rightarrow \text{có t tr ng quay } n_1 = \frac{60f_1}{p}$$

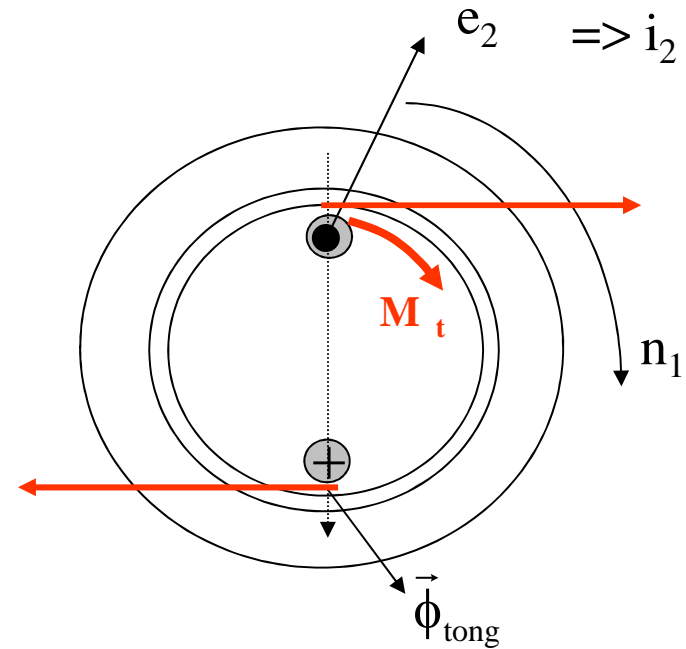
$$\Rightarrow e_2 \Rightarrow i_2$$

- Tác dụng $\vec{\phi}_{\text{tong}}$ và i_2

$\Rightarrow M \Rightarrow$ kéo rôto quay cùng chiều n_1 với $n < n_1$

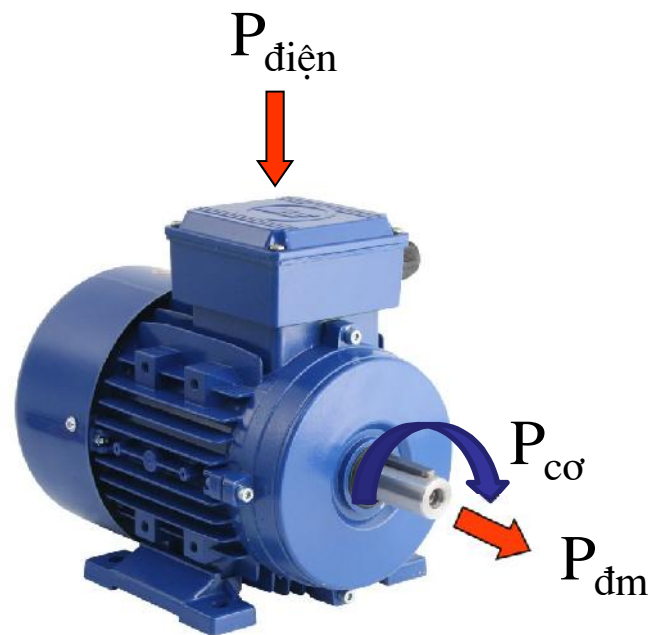
$$\text{Đặt } \frac{n_1 - n}{n_1} = s \Rightarrow \text{hệ số tr t } s_m = 0,02 \div 0,06$$

$$s_o = 0 \Rightarrow \text{không tải lý t ng}$$

Các số liệu định mức

$P_{\text{đm}}$ W, kW
 $U_{\text{đm}}$ V, kV
 $I_{\text{đm}}$ A, kA
                                  Y/ Δ -380/220   V

Chú ý:

U_m, I_m :   i l   ng dây
 $n_{\text{đm}}$ vg/ph
 $M_{\text{đm}}$ Nm
 $\eta, \cos\varphi$

$$M_{\text{đm}} = \frac{P_{\text{đm}}}{\omega_{\text{đm}}} = \frac{P_{\text{đm}}}{\frac{2\pi n_{\text{đm}}}{60}} = 9,55 \frac{P_{\text{đm}}}{n_{\text{đm}}} \quad \begin{matrix} \text{(W)} \\ \text{(vg/ph)} \end{matrix}$$

$$M_{\text{đm}} = 9550 \frac{P_{\text{đm}} \text{ (kW)}}{n_{\text{đm}} \text{ (vg/ph)}}$$

8.5 Các phương trình cơ bản (mô hình toán học của CK B)

Điện áp stato $\sim$ S của MBA

Điện áp rôto $\sim$ Th của MBA

Không tải lý tưởng của C $\rightarrow$ MBA không tải

Thiêu thiếu máy của C $\rightarrow$ MBA ngừng làm việc

So sánh CK B 3 pha và MBA 3 pha

MBA 3 pha	CK B 3 pha
Tr c 3 d/q song song ⇒ T tr ng p m ch	Tr c 3 d/q l ch nhau 120° ⇒ T tr ng quay
D/q TC c nh so v i SC ⇒ $f_2 = f_1 = f$	D/q TC chuy n ng t ng i so v i SC v i n ≠ n ₁ ⇒ $f_2 ≠ f_1$
D/q t p trung ⇒ $\begin{cases} E_1 = 4,44f_1 W_1 \phi_m \\ k_{dq} = 1 \end{cases}$	D/q r i ⇒ $\begin{cases} E_1 = 4,44f_1 W_1 k_{dq1} \phi \\ k_{dq} < 1 \end{cases}$
2 u d/q TC n i v i t i i n ⇒ $U_2 ≠ 0$	2 u d/q rôto n i ng n m ch ⇒ $U_2 = 0$
T tr ng chính khép kín trong lõi thép ⇒ I _o nh	T tr ng chính khép kín 2 l n qua khe h δ ⇒ I _o l n

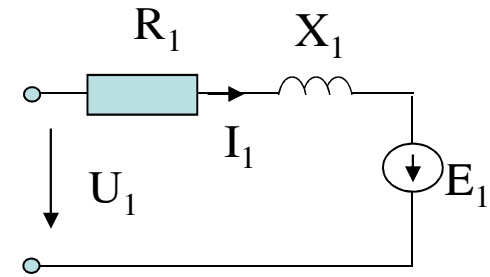
1. Phương trình cân bằng điện

a. Phía Stato

d/q Stato là sơ cấp, d/q Rôto là thứ cấp

Phương trình cân bằng điện d/q sơ cấp MBA: $\dot{U}_1 = -\dot{E}_1 + jX_1 \dot{I}_1 + R_1 \dot{I}_1$

$E_1 = 4,44f_1 w_1 k_{dq1} \phi_m$ $k_{dq1} < 1$: h s dây qu n c a dây qu n stato

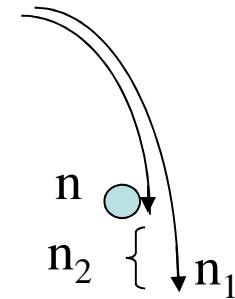
b. Phía Rôto

Khi R quay với tốc độ n => có s

s.đ.đ e₂ và i₂ có tần số $f_2 = \frac{pn_2}{60}$ $n_2 = n_1 - n$

$$f_2 = \frac{p(n_1 - n)}{60} = \frac{pn_1 (n_1 - n)}{60 n_1} = sf_1$$

$f_2 = sf_1$

$$f_2 = sf_1$$

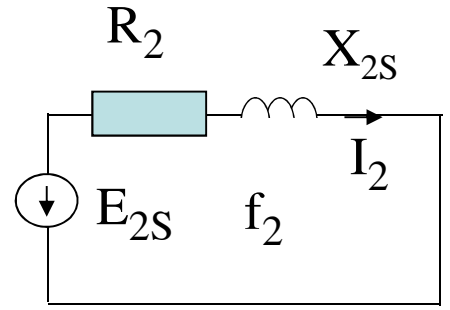
S.đ.đ E_2 : $E_{2s} = 4,44f_2 w_2 k_{dq2} \phi = s \cdot 4,44f_1 w_2 k_{dq2} \phi$

E_2 : s.đ.đ trong d/q Rôto khi Rôto đứng yên

$$E_{2s} = sE_2$$

Phương trình cân bằng điện áp d/q rôto:

$$0 = -\dot{E}_{2s} - jX_{2s} \dot{I}_2 - R_2 \dot{I}_2$$

Trong đó : $X_{2s} = \omega_2 L_2 = 2 \pi f_2 L_2 = s \cdot 2 \pi f_1 L_2$

X_2

$$X_{2s} = sX_2$$

X_2 : điện kháng tản khi Rôto đứng yên

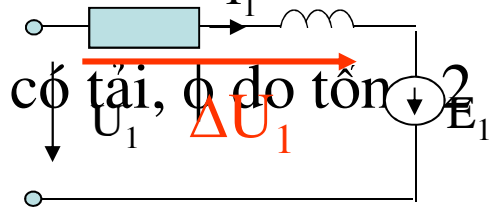
X_{2s} : điện kháng tản khi Rôto quay

2. Phương trình cân bằng từ:

không tải, X_1 lo s.t.đ F_o : $F_o \sim m_1 w_1 k_{dq1} \dot{I}_o$

có tải, ϕ do t.đ E_1 s.t.đ : $F_1 + F_2 \sim m_1 w_1 k_{dq1} \dot{I}_1 + m_2 w_2 k_{dq2} \dot{I}_2$

m_1, m_2 : số pha của dây quấn

b qua ΔU_1

k_{dq1}, k_{dq2} : hệ số dây quấn

$$U_1 \approx E_1 = 4,44 f_1 w_1 k_{dq1} \phi_m$$

$\Rightarrow \phi = \text{const}$

const

$$\Rightarrow F_1 + F_2 = F_o$$

$$m_1 w_1 k_{dq1} \dot{I}_1 + m_2 w_2 k_{dq2} \dot{I}_2 = m_1 w_1 k_{dq1} \dot{I}_o$$

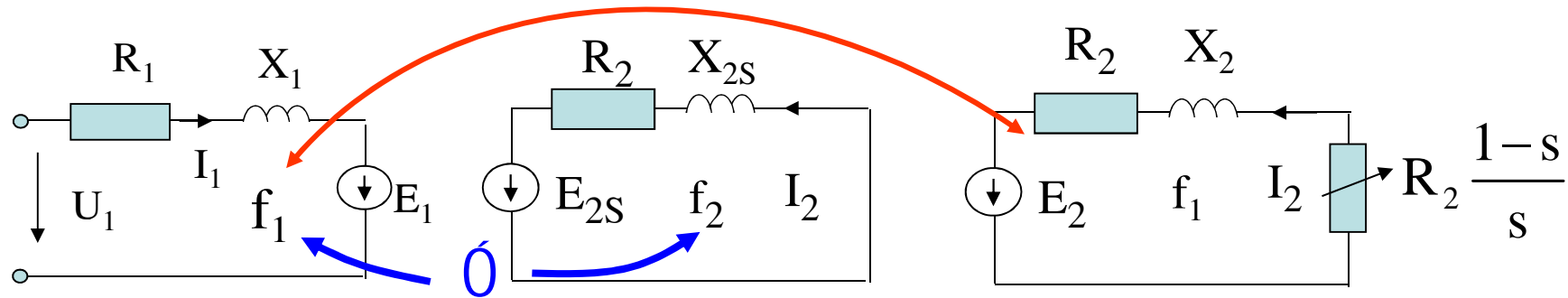
Chia 2 vế cho $m_1 w_1 k_{dq1}$

$$\dot{I}_1 = \dot{I}_o + \dot{I}_2' \quad \text{với} \quad \dot{I}_2' = - \frac{\dot{I}_2}{k_i}$$

$$\dot{I}_1 + \frac{\dot{I}_2}{\frac{m_1 w_1 k_{dq1}}{m_2 w_2 k_{dq2}}} = \dot{I}_o$$

k_i
 $-I_2'$

8.6 Qui đổi và sơ đồ thay thế:

Phương trình cân bằng điện áp rôto dạng phức :

$$\begin{cases} 0 = -\dot{E}_{2s} + jX_{2s} \dot{I}_2 + R_2 \dot{I}_2 \\ 0 = -\dot{E}_{2s} + \dot{I}_2 (R_2 + jX_{2s}) \end{cases} \quad \left| \quad \begin{array}{l} \text{Tần số } f_2 \end{array} \right.$$

Chia 2 vế cho s Chú ý : $\boxed{E_{2s} = sE_2}$ $\boxed{X_{2s} = sX_2}$

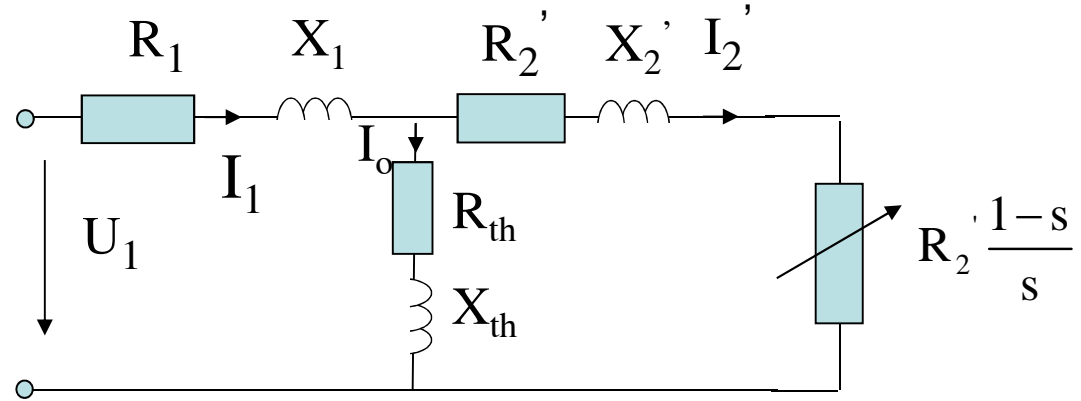
$$0 = -\dot{E}_2 + \dot{I}_2 \left(R_2 + jX_2 + R_2 \frac{1-s}{s} \right) \quad \Rightarrow \quad \text{Tần số } f_1$$

$\rightarrow$ Qui đổi tần số $f_2 \rightarrow f_1$

Sau quy đổi:

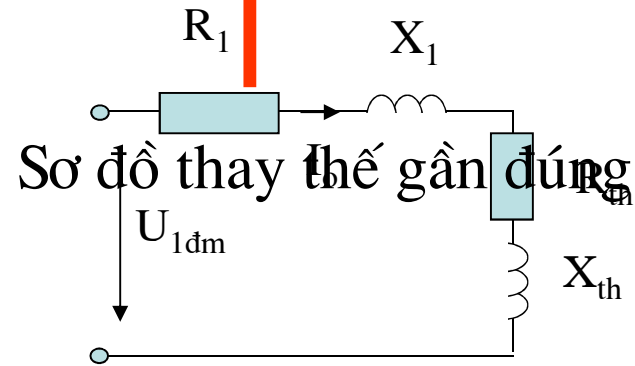
$R_2' \frac{1-s}{s}$ đặc trưng $P_{\text{cơ}}$

$$I_0 = (20 \div 50)\% I_{\text{đm}}$$

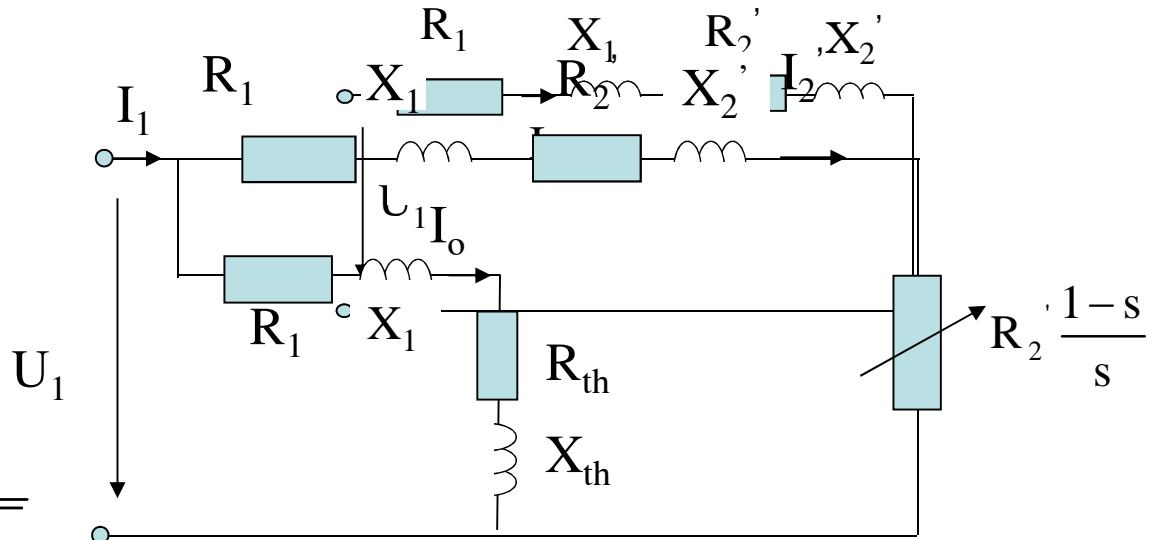

Không tải lý tưởng: $s = 0$

Khi mở máy: $s_m = 1$

Sơ đồ thay thế gần đúng

$$I_2' = \frac{U_1}{\sqrt{(R_1 + \frac{R_2'}{s})^2 + (X_1 + X_2')^2}}$$

8.7 Quá trình năng lượng

Công suất nhận từ lưới P_1

Tổn hao đồng trên Stato

$$\Delta P_{đ1} = 3 R_1 I_1^2$$

Tổn hao sắt từ

$$\Delta P_{st} = 3 R_{th} I_o^2$$

$$\Delta P_{đ1} + \Delta P_{st} = \Delta P_1 \Rightarrow \text{Tổn hao trên stato}$$

Công suất điện từ $P_{đt} = P_1 - \Delta P_1 = 3 \frac{R_2'}{s} I_2'^2$

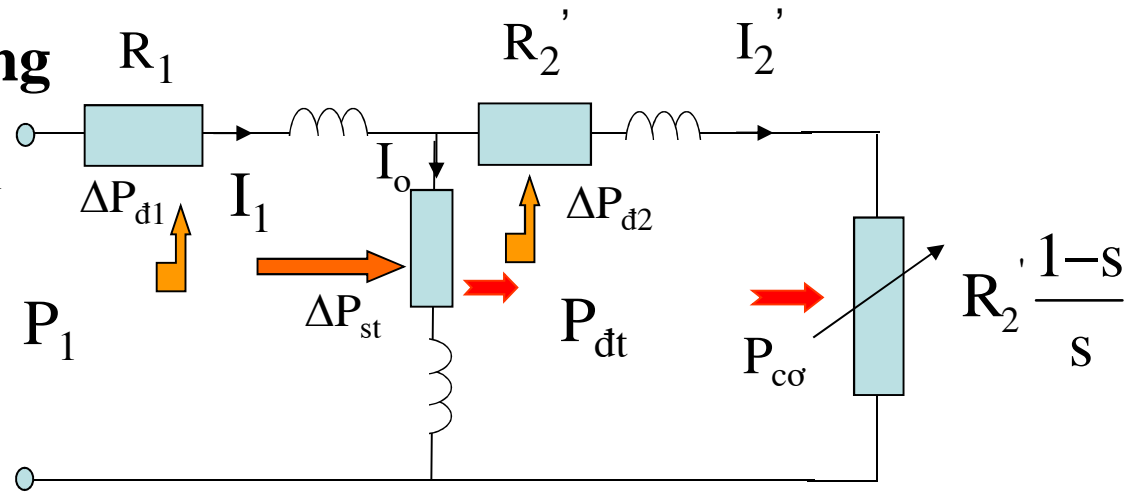
$$\Delta P_{đ2} = s P_{đt}$$

Tổn hao đồng trên Rôto: $\Delta P_{đ2} = 3 R_2 I_2^2 = 3 R_2' I_2'^2$

Công suất cơ $P_{cơ} = 3 R_2' \frac{1-s}{s} I_2'^2$

Công suất cơ hữu ích đầu trục: $P_2 = P_{cơ} - \Delta P_{cơ+fu}$

Hiệu suất $\eta = \frac{P_2}{P_1} \approx 0,7 \div 0,9$

8.8 Mô men quay và đặc tính cơ

1. Biểu thức mô men

$$\begin{aligned} \text{Mô men điện từ: } M &= \frac{P_{\text{đt}}}{\omega_1} \\ P_{\text{đt}} &= 3 \frac{R_2'}{s} I_2'^2 \\ I_2' &= \frac{U_1}{\sqrt{(R_1 + \frac{R_2'}{s})^2 + (X_1 + X_2')^2}} \\ \omega_1 &= \frac{\omega}{p} = \frac{2\pi f_1}{p} \end{aligned} \left. \vphantom{\begin{aligned} M \\ P_{\text{đt}} \\ I_2' \\ \omega_1 \end{aligned}} \right\} M = \frac{3pU_1^2 R_2' / s}{2\pi f_1 [(R_1 + \frac{R_2'}{s})^2 + (X_1 + X_2')^2]}$$

$$M_2 : \text{Mô men của tải} \quad M_2 = \frac{P_2}{\omega_r}$$

Đặc điểm mô men quay :

$$M = \frac{3pU_1^2 R_2' / s}{2\pi f_1 [(R_1 + \frac{R_2'}{s})^2 + (X_1 + X_2')^2]}$$

- $M = f(s)$

+ $s_0 = 0 \quad M_0 = 0$

+ $s_m = 1$: mở máy $M_m = \frac{3pU_1^2 R_2'}{2\pi f_1 [(R_1 + R_2')^2 + (X_1 + X_2')^2]} \neq 0$

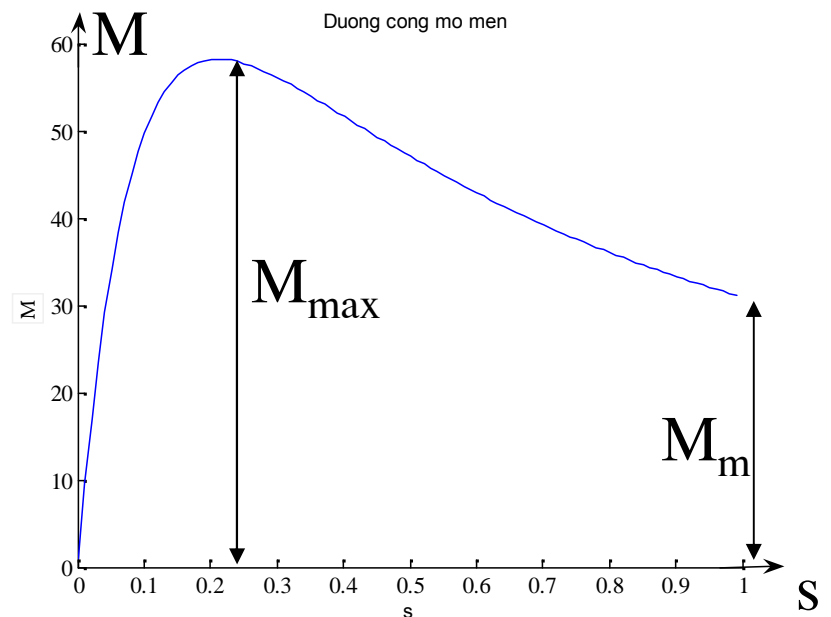
+ $s = s_k, M = M_{\max}$

$$\frac{dM}{ds} = 0 \Rightarrow s_k \approx \frac{R_2'}{\sqrt{R_1^2 + (X_1 + X_2')^2}}$$

$$s_k \approx \frac{R_2'}{X_1 + X_2'} \in R_2'$$

$$M_{\max} = \frac{3pU_1^2}{4\pi f_1 [R_1 + \sqrt{(R_1^2 + (X_1 + X_2')^2)}]}$$

$$\approx \frac{3pU_1^2}{2\omega [R_1 + X_1 + X_2']} \notin R_2'$$

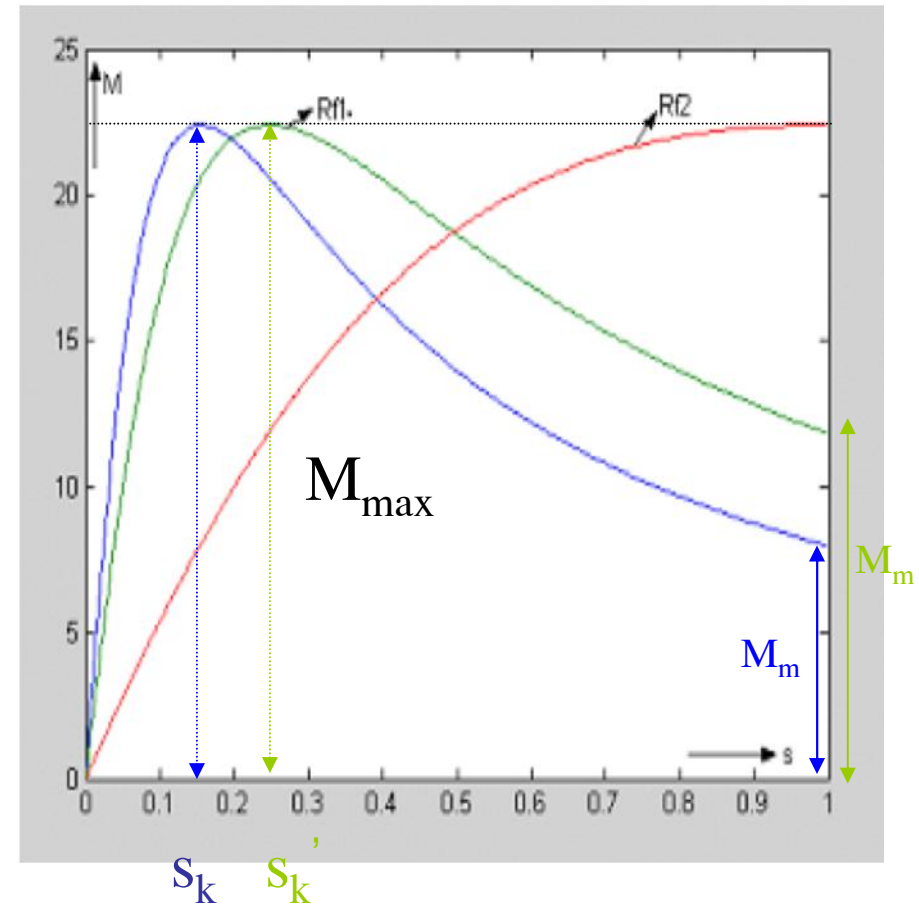
- $M \sim U_1^2$ $\Rightarrow$ khi điện áp thay đổi $\Rightarrow M$ thay đổi nhiều
- $M_m \notin R_2'$ $\Rightarrow$ dùng R_m (R_f) nối tiếp mạch rôto để tăng M_m

$$s_k \approx \frac{R_2' + R_f'}{X_1 + X_2}$$

$$M_{\max} \approx \frac{3pU_1^2}{2\omega[R_1 + X_1 + X_2]} = \text{const}$$

Để $M_m = M_{\max}$:

$$s_k \approx \frac{R_2' + R_f'}{X_1 + X_2} = 1$$

- Vì $R_1 < (X_1 + X_2')$ $\Rightarrow M_{\max} \sim \frac{U_1^2}{f_1^2}$

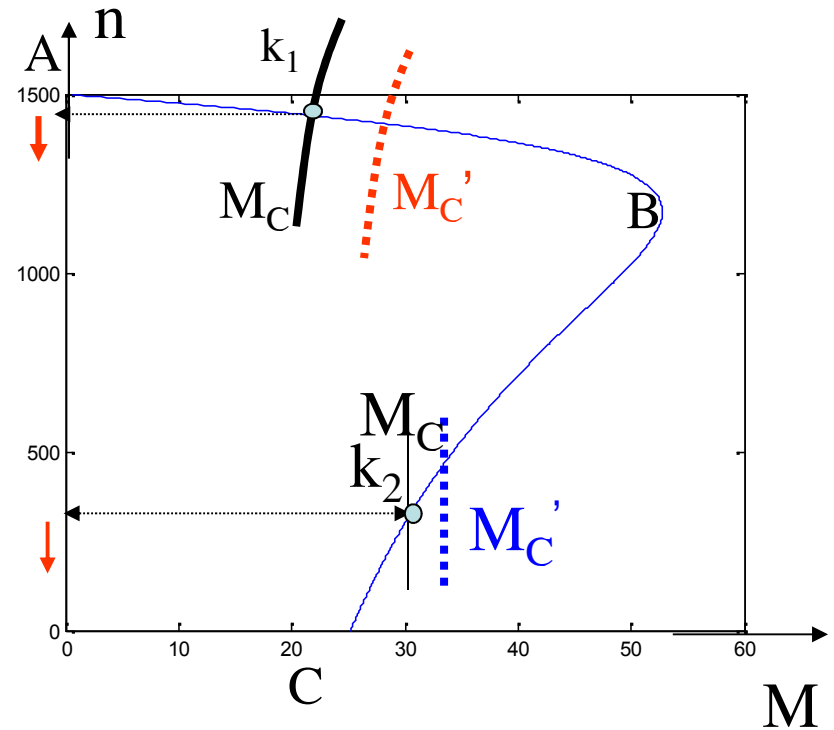
2. Đặc tính cơ : $n = f(M)$

s	M	n
0	0	n_1
s_k	M_{max}	n_k
1	M_m	0

$$s = \frac{n_1 - n}{n_1}$$

↓

$$n = (1-s)n_1$$

AB : vùng ổn định - n làm vi c

BC : vùng không ổn định

* **Vùng AB:** tại k_1 có $M_{đ/c} = M_C$

Khi $M_C \nearrow > M_{đ/c} \Rightarrow n \searrow \Rightarrow M_{đ/c} \nearrow$ để M cân bằng M_C

* **Vùng BC :** tại k_2 có $M_{đ/c} = M_C$

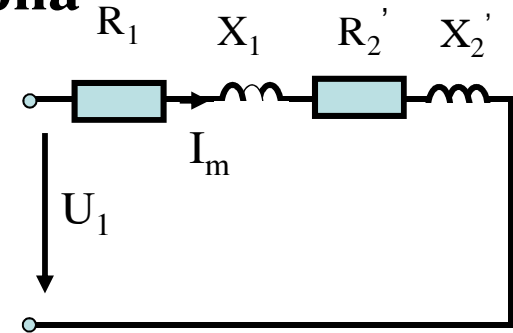
Khi $M_C \nearrow > M_{đ/c} \Rightarrow n \searrow \Rightarrow M_{đ/c} \searrow$ càng $< M_C$

$\rightarrow n$ sẽ giảm về 0

8.9 Các phương pháp mở máy của ĐCKĐB 3 pha

1. *Tỉ số pha khởi động máy?* Máy máy: $n = 0, s = 1$

$$I_m = \frac{U_1}{\sqrt{(R_1 + R_2')^2 + (X_1 + X_2')^2}} = (5 \div 7) I_{đm}$$

Khi nhiều đ/c cùng mở máy: $I_{tổng}$ từ lưới vào sẽ rất lớn $\rightarrow \Delta U \nearrow$

$U_{đ/c} \searrow \rightarrow M_m \searrow \rightarrow t_m \nearrow$ Aptomat tác động $\rightarrow$ gây mất điện

$\rightarrow$ Biện pháp mở máy: **giảm I_m**

2. Điều kiện và yêu cầu

+ Điều kiện: $M_m > M_C$ $M - M_C = J \frac{d\omega}{dt}$ J : mô men quán tính

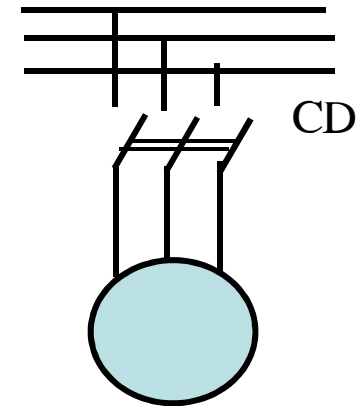
+ Yêu cầu:

- M_m lớn
- I_m nhỏ
- Thiết bị đơn giản
- ΔP_m nh

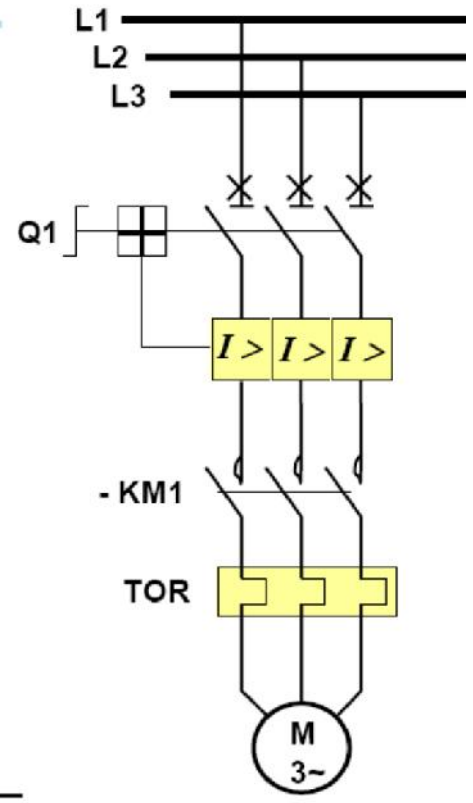
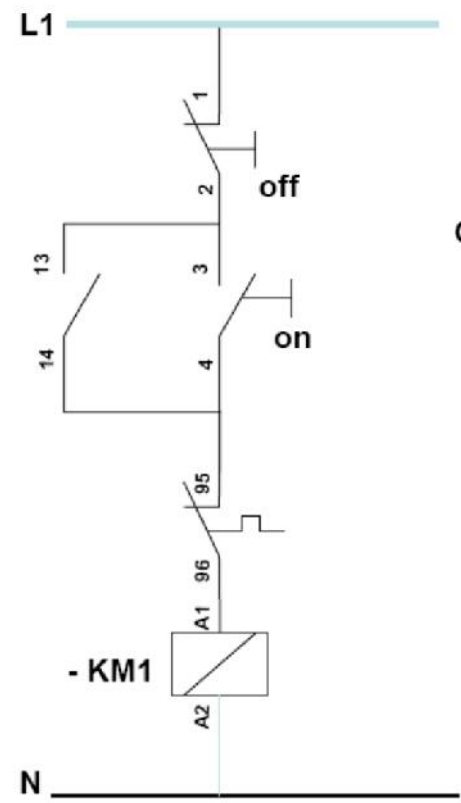
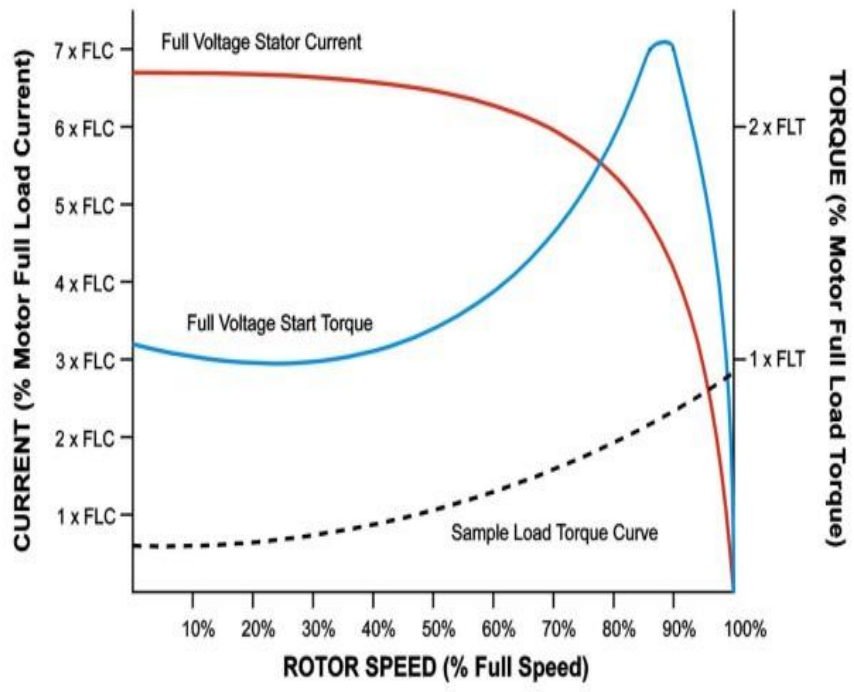
3. Phương pháp khởi động máy công nghiệp lồng sóc

a. Khởi động trực tiếp

- I_m lớn
  - Công suất ngắn hạn
- P_m S_{li}

Direct starter

b. Mở máy bằng giảm U_1

* Cuộn kháng khởi động

Do có $\Delta U_{CK} \rightarrow U_c$ giảm

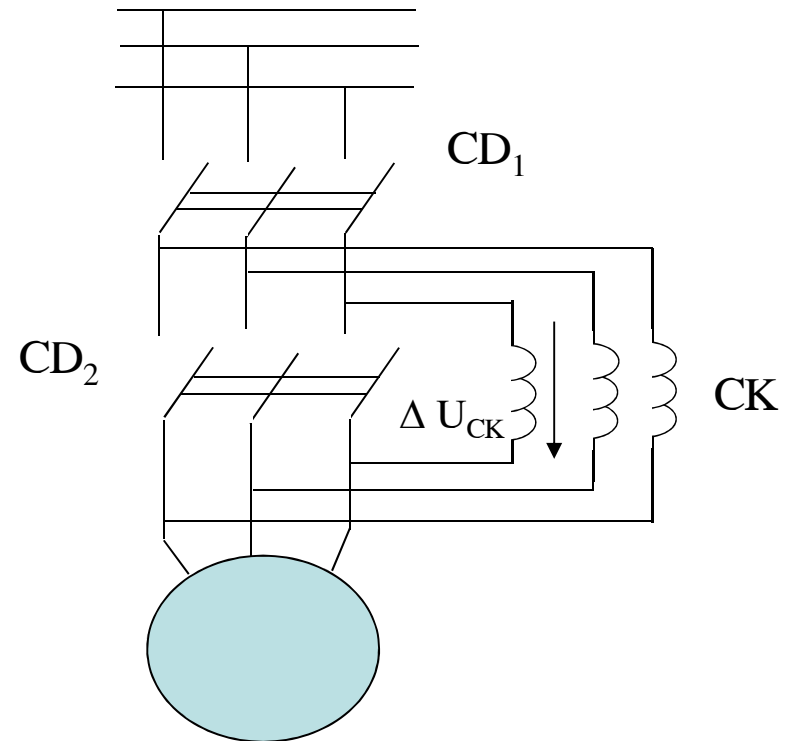
$$U_c = k U_1, k < 1$$

$$I_{m\ c} = \frac{U_{đc}}{Z_{đc}} = k \frac{U_1}{Z_{đc}}$$

$$I_{m\ c} = k I_m$$

$$\text{Vì } M \sim U^2 \rightarrow M_{mck} = k^2 M_m$$

I_m, M_m là dòng và mô men m máy tr c ti p v i U_m

* Bi n áp t ng u

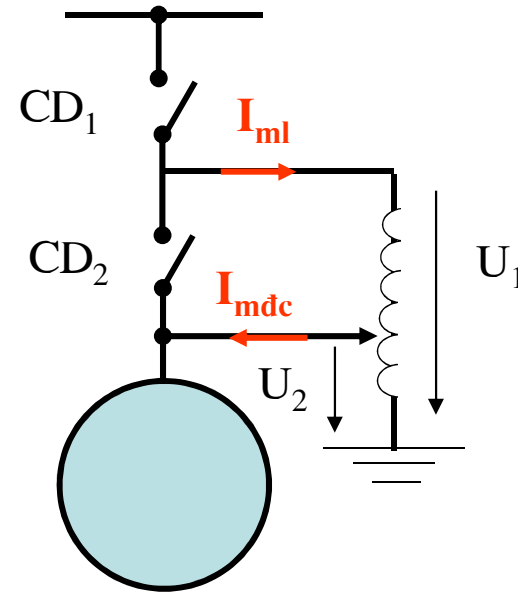
$$\left. \begin{aligned} I_1 = I_{ml} & \quad I_2 = I_{m\ c} \\ U_1 = U_1 & \quad U_2 = U_c \end{aligned} \right\} (*)$$

Trong MBA : $\frac{U_1}{U_2} = \frac{I_2}{I_1} = k_{BA} (**)$

$$\rightarrow U_2 = \frac{U_1}{k_{ba}} \quad \rightarrow I_{m\dc} = \frac{I_m}{k_{ba}}$$

T (*) và (**)

$$I_{ml} = \frac{I_{m\dc}}{k_{ba}} = \frac{I_m}{k_{ba}^2}$$

$$I_{ml} = \frac{I_m}{k_{ba}^2}$$

$$M_{mBA} = \frac{M_m}{k_{ba}^2}$$

* in iY $\rightarrow$ Δ

M máy tr c ti p U:

$$I_{md} = I_{m\Delta} = \sqrt{3}I_{mp} = \sqrt{3} \frac{U_p}{\mathcal{Z}_{dc}} = \sqrt{3} \frac{U_d}{\mathcal{Z}_{dc}}$$

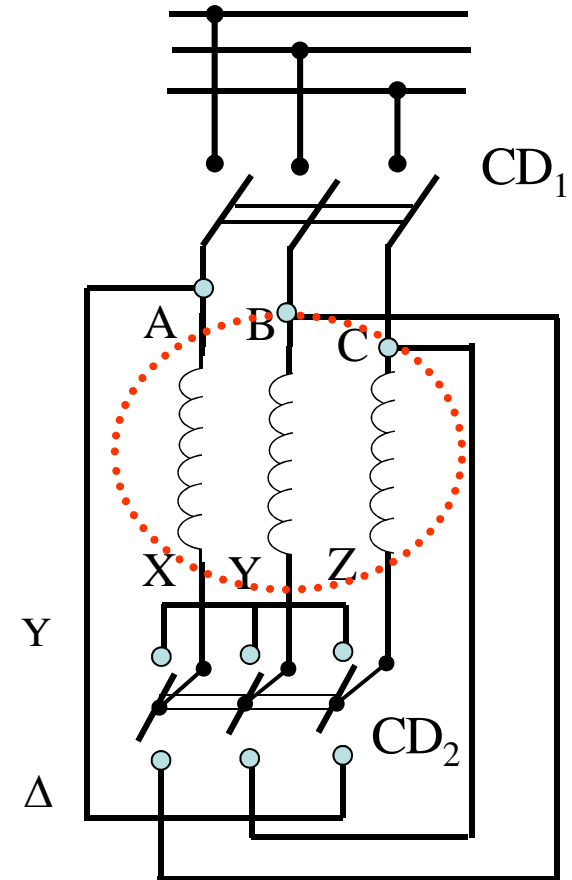
M máy b ng n i Y:

$$I_{md} = I_{mp} = I_{mY} = \frac{U_p}{\mathcal{Z}_{dc}} = \frac{U_d}{\sqrt{3}\mathcal{Z}_{dc}}$$

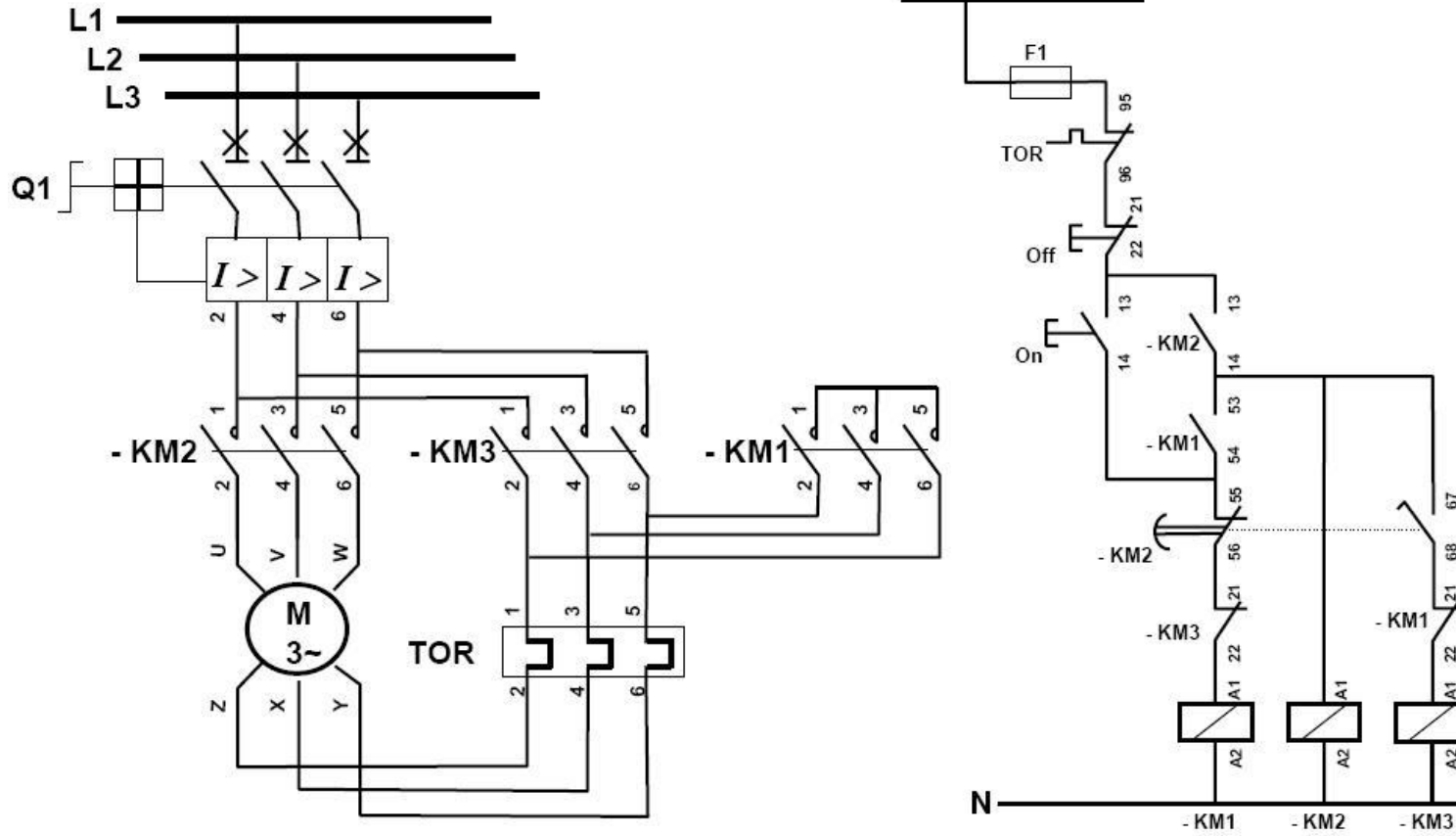
$$I_{m\Delta} = 3I_{mY}$$

$$I_{mY} = \frac{I_m}{3}$$

$$M_{mY} = \frac{M_m}{3}$$

Star-Delta starter

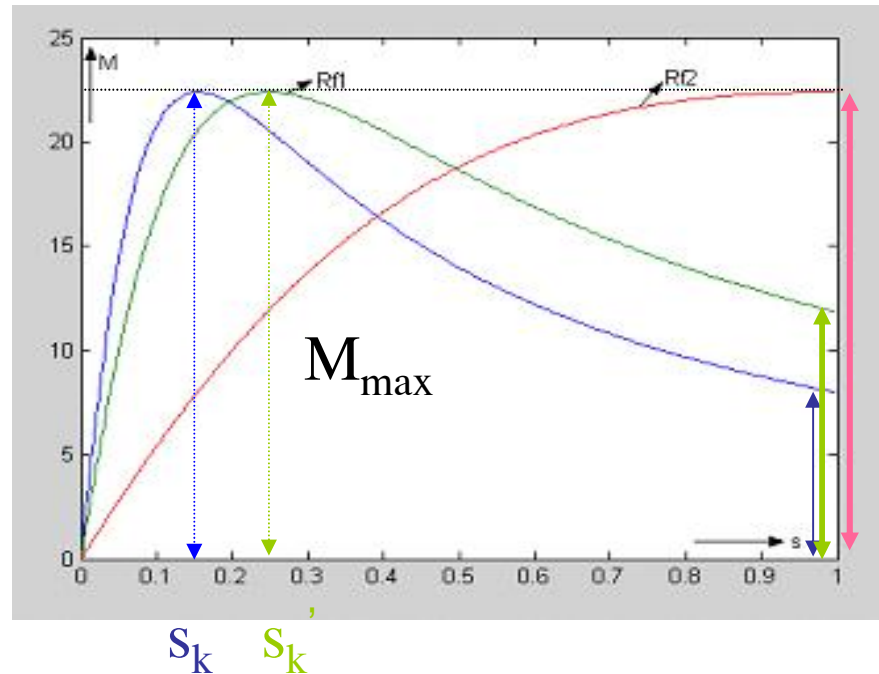
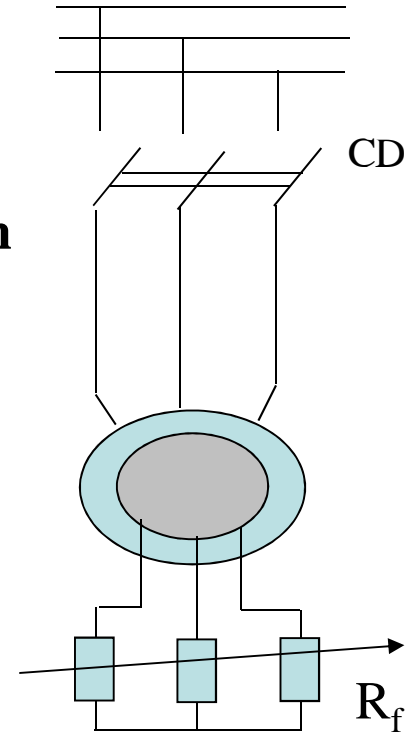

4. *ng c dây qu n R_m (R_f) n i ti p m ch rôto*

$$I_{mf} = \frac{U_1}{\sqrt{(R_1 + R_2' + \underline{R_f}')^2 + (X_1 + X_2')^2}}$$

$$M_m' = \frac{3pU_1^2(R_2' + R_f')}{\omega[(R_1 + R_2' + R_f')^2 + (X_1 + X_2')^2]}$$

u i m
ng c
dây
qu n

8.10 Các phương pháp điều chỉnh tốc độ

Mục tiêu: Điều chỉnh tốc độ, phương pháp điều chỉnh

$$n = (1-s)n_1 \Rightarrow n = 5(1-s) \frac{60f_1}{p}$$

1. Điều chỉnh tốc độ bằng thay đổi số cực:

- Khi p thay đổi thì n₁ thay đổi

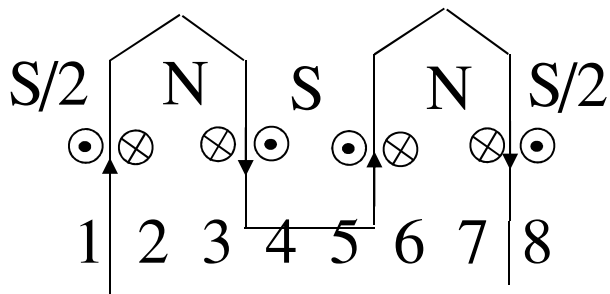
p = 1 ⇒ n₁ = 3000 vg/ph

p = 2 ⇒ n₁ = 1500 vg/ph

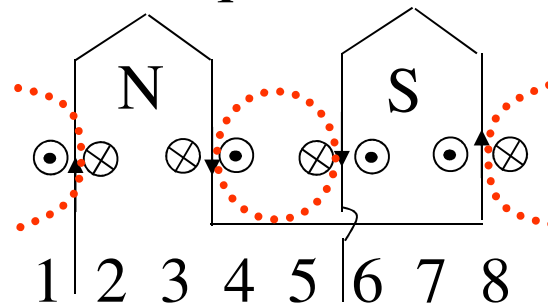
p = 3 ⇒ n₁ = 1000 vg/ph

Điều chỉnh
nhảy cực

- thay đổi p ⇒ a. Thay đổi cách nối dây stato:

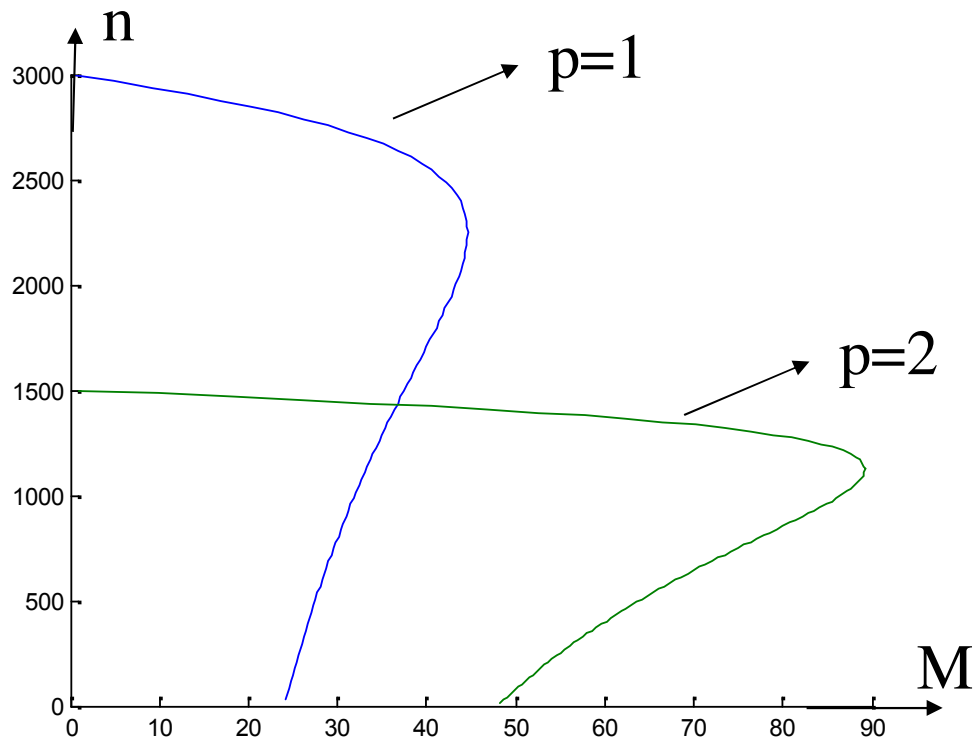

p = 2

p = 1

Đặc tính cơ khi thay đổi p , công suất $P_{cơ}$ không đổi

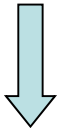
→ Phương pháp này chỉ dùng cho ĐCKĐB lồng sóc

a. Máy có K B có 2 dây quấn stato với số đôi cực khác nhau

2. *i u ch nh t c b ng thay t n s* $n = (1 - s) \frac{60f_1}{p}$

- Khi thay f_1 mong mu n gi $M_{\max} = \text{const}$

Vì: $M_{\max} \sim \frac{U_1^2}{f_1^2}$

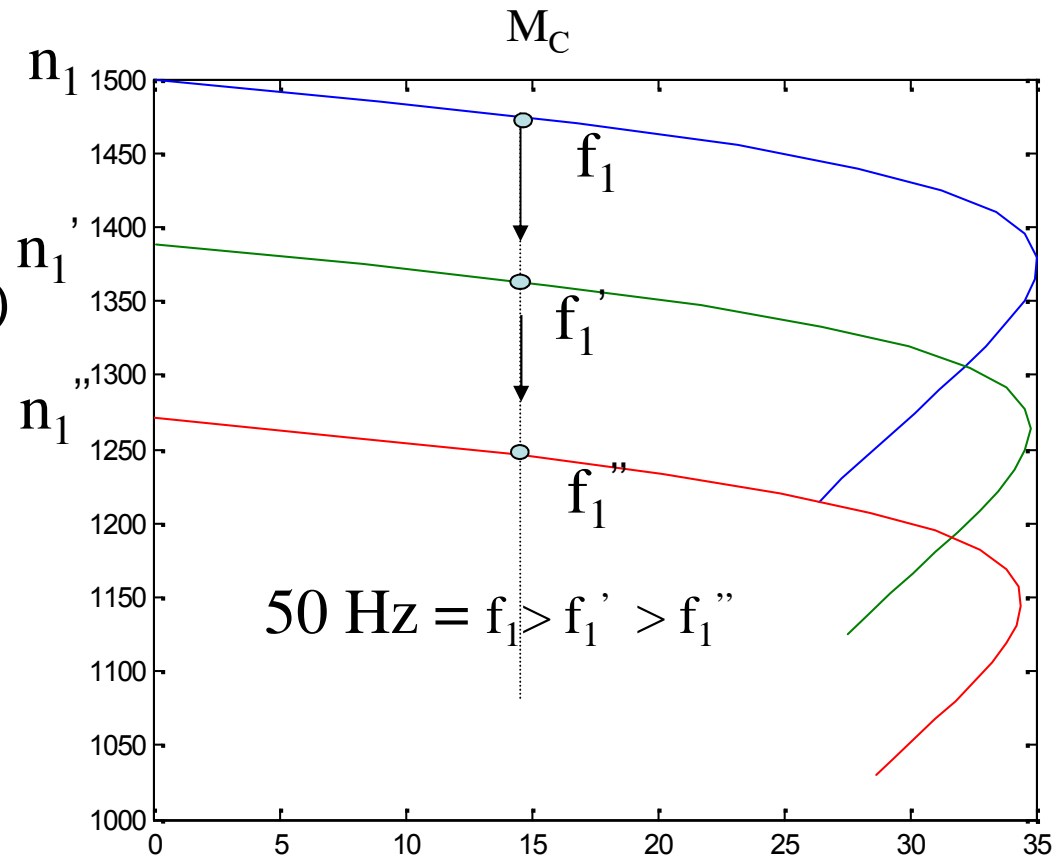

→ thay f_1 ph i k t h p v i i u ch nh (giảm) U_1

→ $f_1 < f_{cb} = 50 \text{ Hz}$

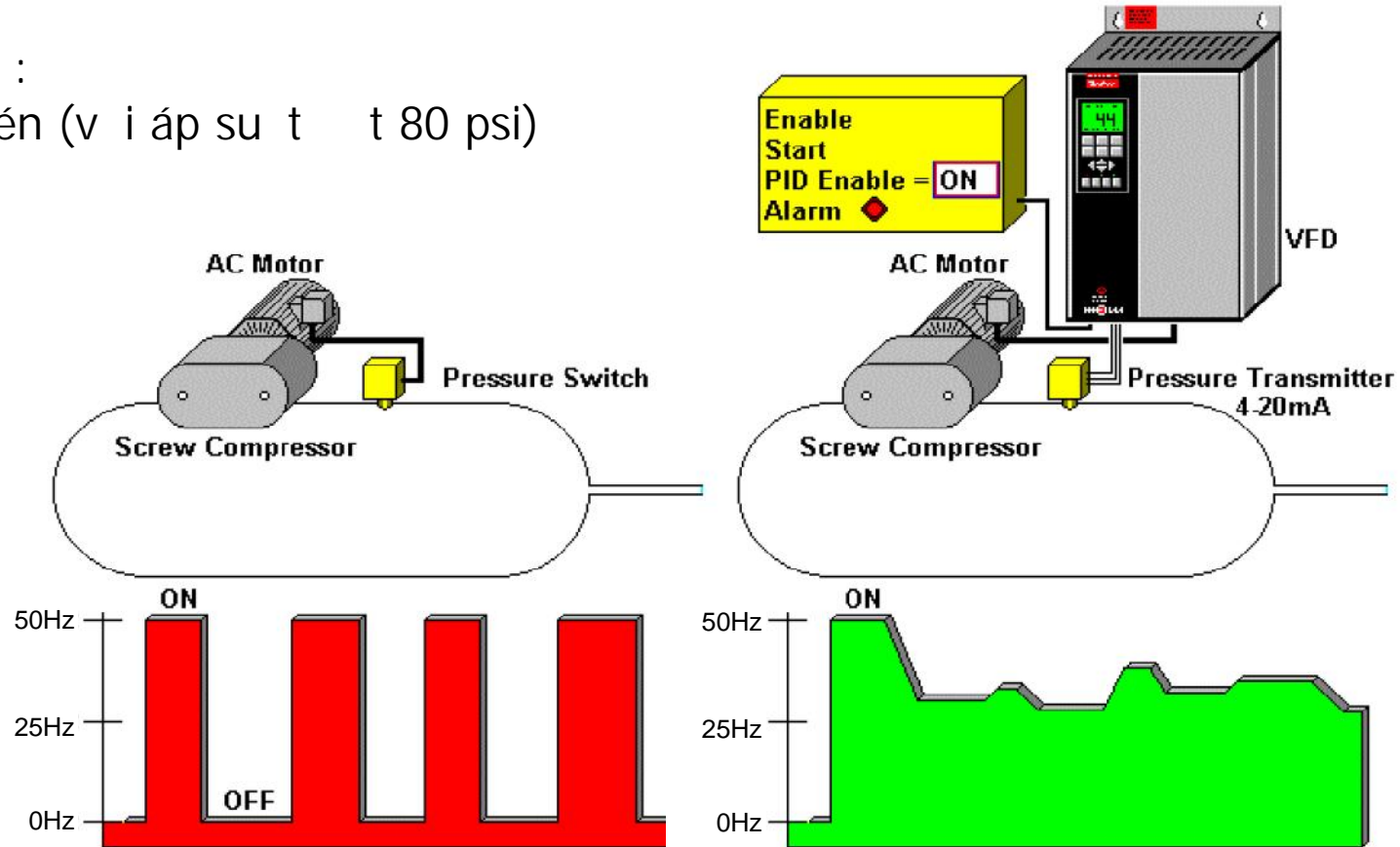
c i m

- *i u ch nh tr n, ph m vi i u ch nh r ng*
- *Ph i có b bi n t n*

Điểm khác biệt hệ thống HVAC

Thí dụ :
 Máy nén (vấn đề áp suất tới 80 psi)

→ Tiết kiệm tới 35% điện năng
 Giảm hao mòn cơ khí do khởi động nhàn

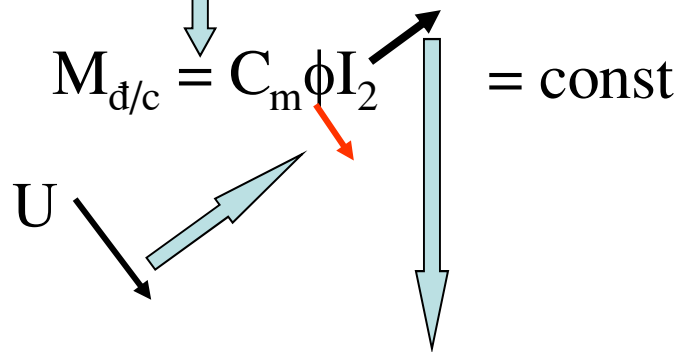
3. *i u ch nh t c b ng thay i h s tr t s*

a. Gi m i n áp U_1 $n = (1-s) \frac{60f_1}{p}$

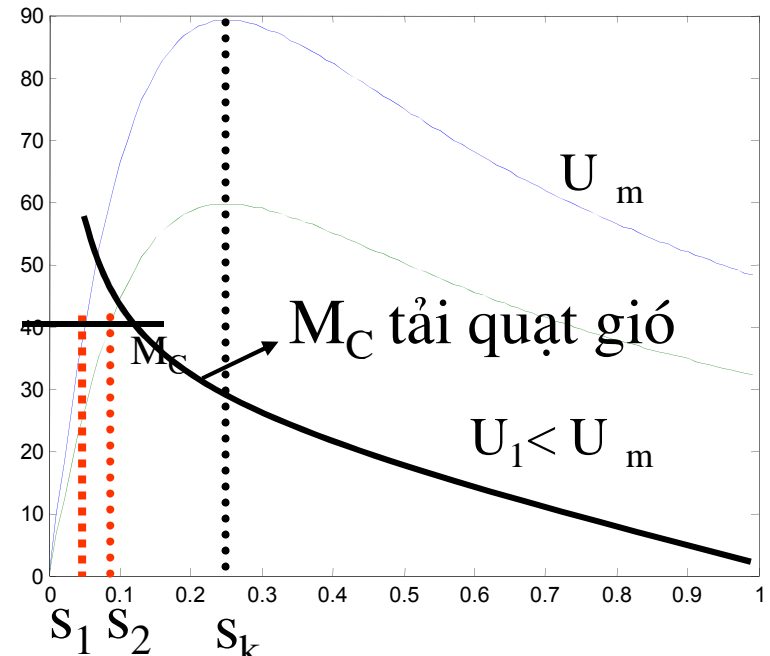
Khi gi m U_1 :

$$\left\{ \begin{array}{l} s_k \approx \frac{R_2'}{X_1 + X_2} = \text{const} \\ M = f(s) \text{ gi m vì } M \sim U_1^2 \end{array} \right.$$

Nếu $M_c = \text{const} \Rightarrow$ ph m vi h p

máy nóng, t n hao t ng $\rightarrow$ gi m

0,12 ÷ 0,2

b. R_f n i t i p m ch rôto

$$n = (1 - s) \frac{60f_1}{p}$$

Khi có R_f $s_k \approx \frac{R_2' + R_f'}{X_1 + X_2'}$ ↗

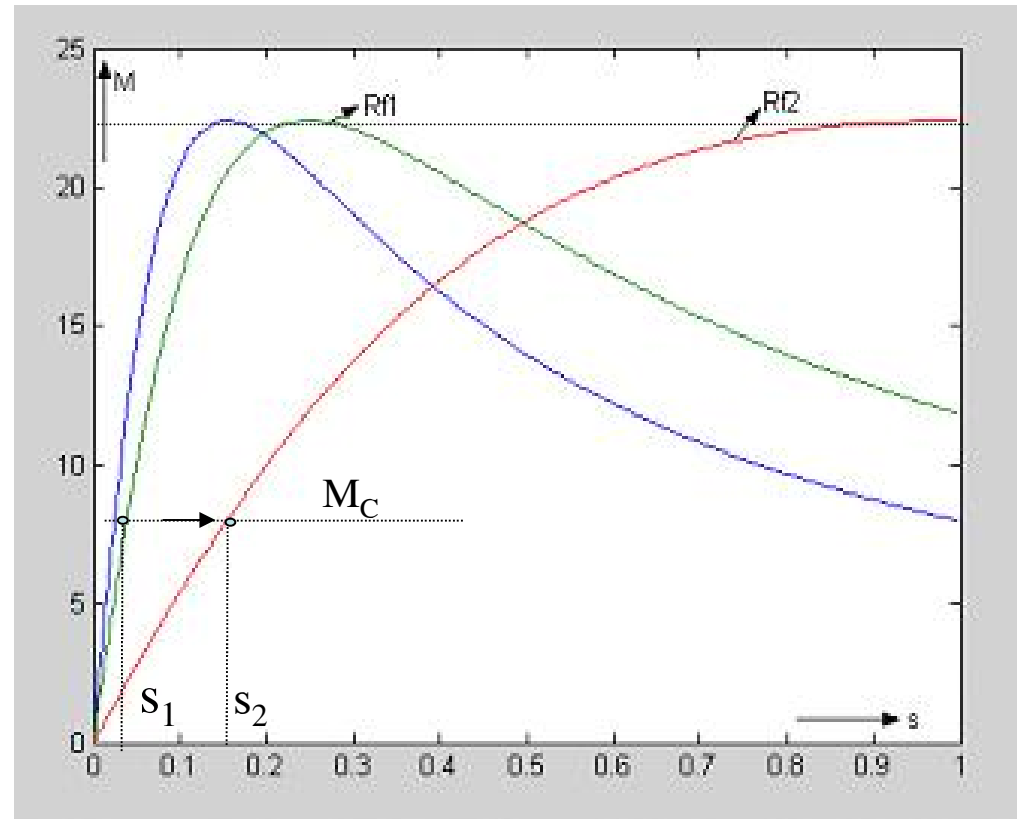
$$M_{\max} \approx \frac{3pU_1^2}{2\omega[R_1 + X_1 + X_2']}$$

$M_{\max} = \text{const}$

c i m :

- i u ch nh tr n, ph m vi i u ch nh t ng i r ng
- Dòng rôto l n => ΔP t ng

➡ Gi m

8.11: Động cơ K B 1 pha

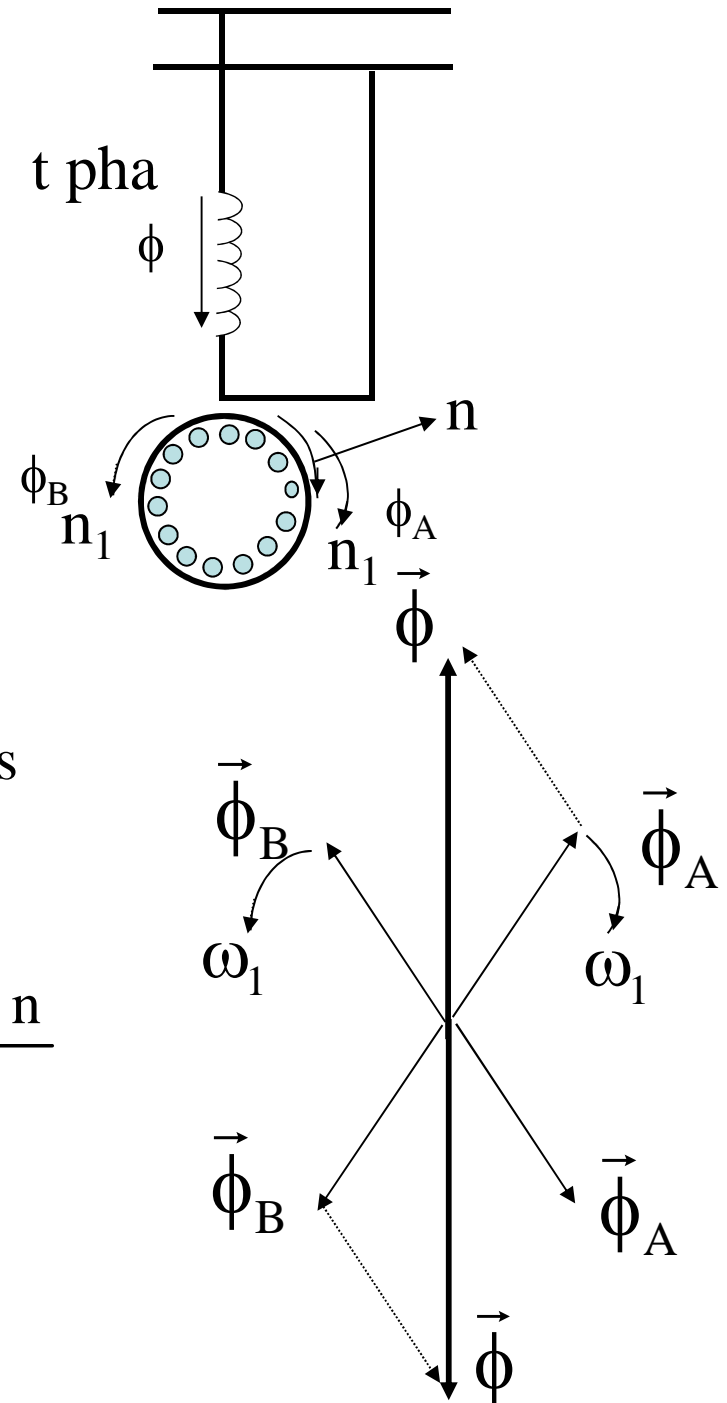
a- Cấu tạo: dây quấn stato là dây quấn m t pha

b- Nguyên lý làm việc $U_{\sim 1\text{pha}} \Rightarrow$

$$\left. \begin{aligned} \text{TT p m ch } \phi &\Rightarrow \phi_A \text{ \& } \phi_B \\ \omega_{1A} &= \omega_{1B} = \omega_1 \\ \phi_{mA} &= \phi_{mB} = \frac{\phi_m}{2} \end{aligned} \right\}$$

$$\begin{aligned} \phi_A \Rightarrow e_{2A} \quad f_{2A} &= s_A f_1 \quad s_A = \frac{n_1 - n}{n_1} = s \\ i_{2A} \quad \phi_A \text{ \& } i_{2A} &\Rightarrow M_A = f(s_A) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \phi_B \Rightarrow e_{2B} \quad \text{có } f_{2B} &= s_B f_1 \quad s_B = \frac{n_1 + n}{n_1} \\ s_B &= \frac{n_1 + (1 - s_A)n_1}{n_1} = 2 - s_A = 2 - s \\ i_{2B} \end{aligned}$$

$$\phi_B \ \& \ i_{2B} \ \Rightarrow \ M_B$$

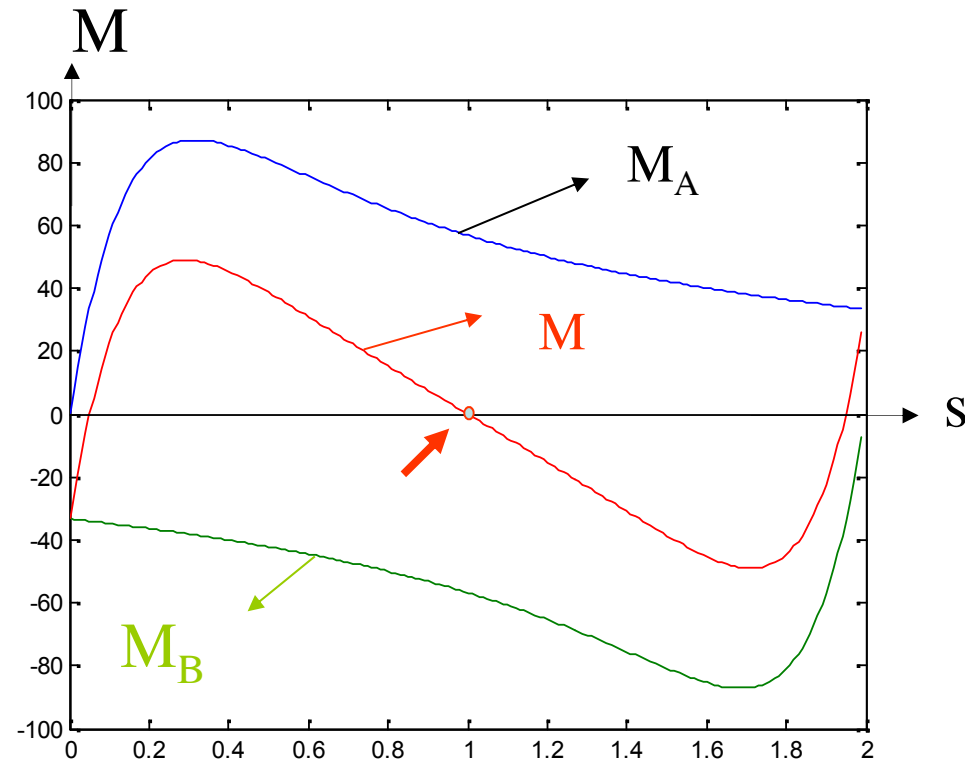
$$M = M_A + M_B$$

$s = s_A$	0	1	2
s_B	2	1	0

Nhận xét:

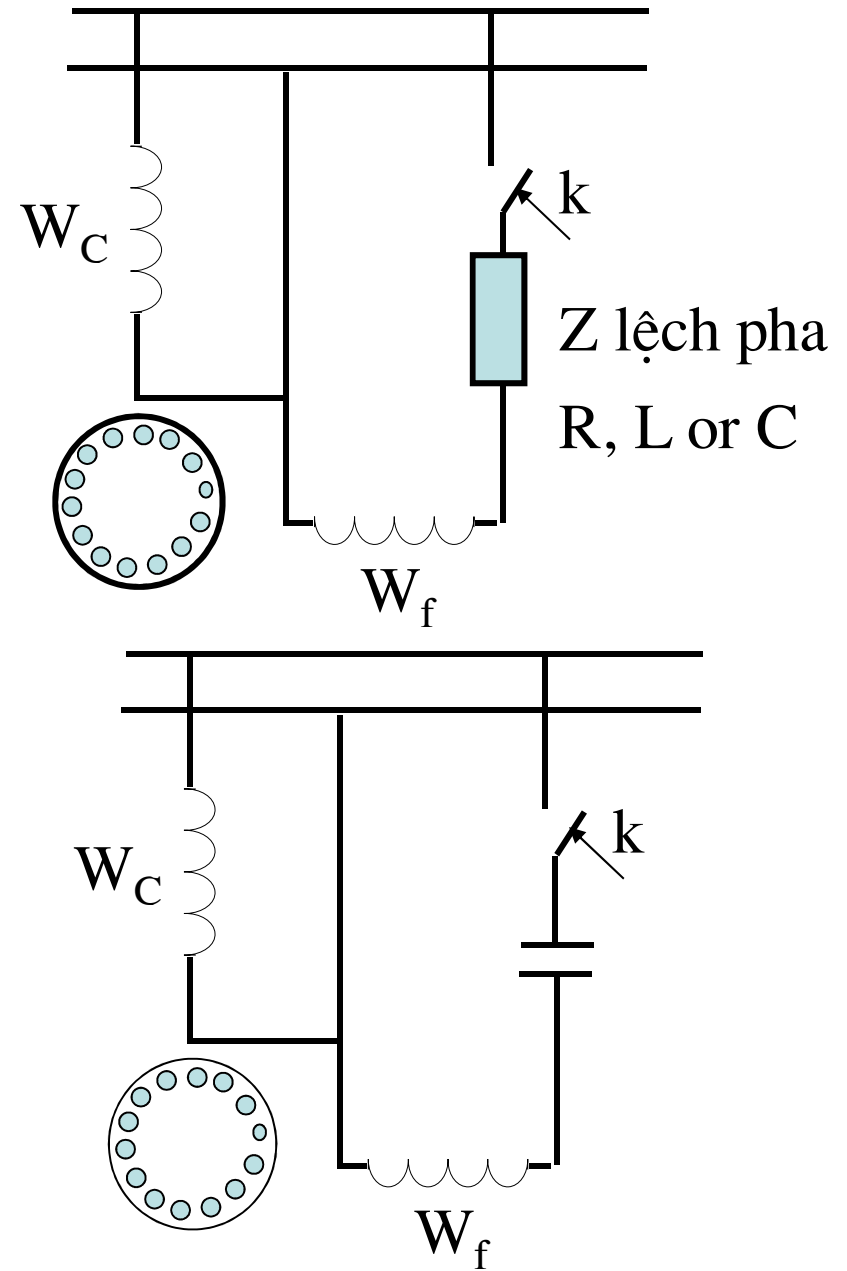
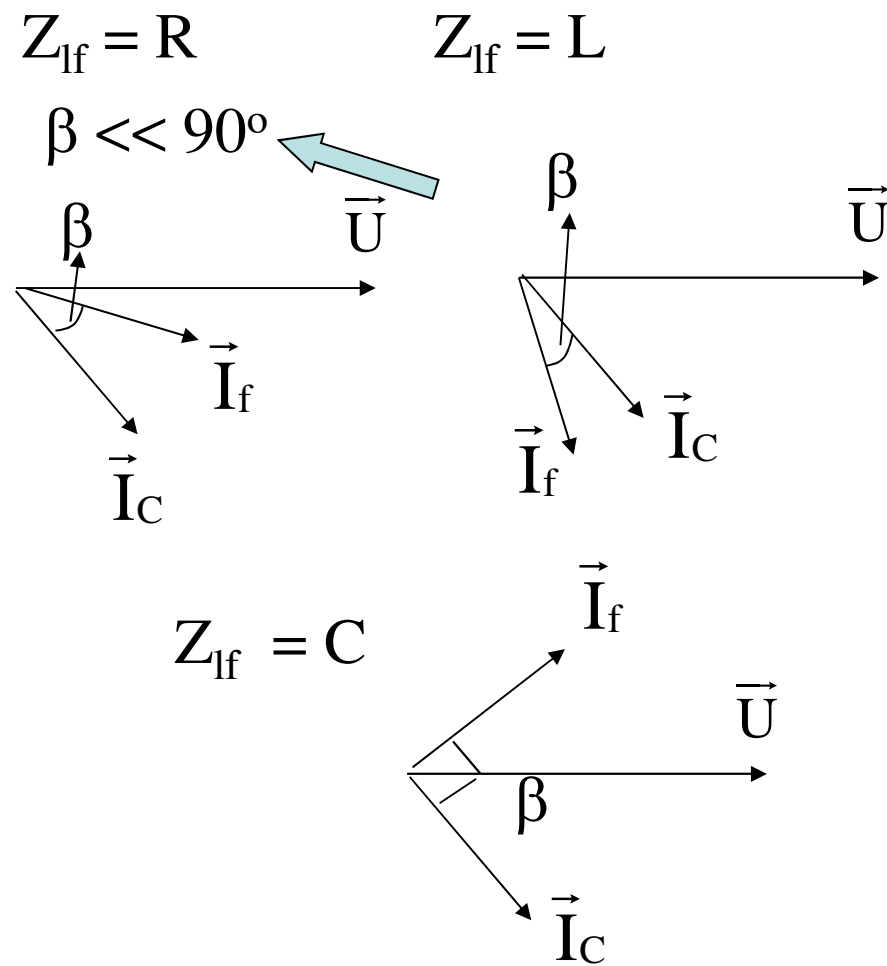
$$T \ i \ s = 1 \ \Rightarrow \ M = 0$$

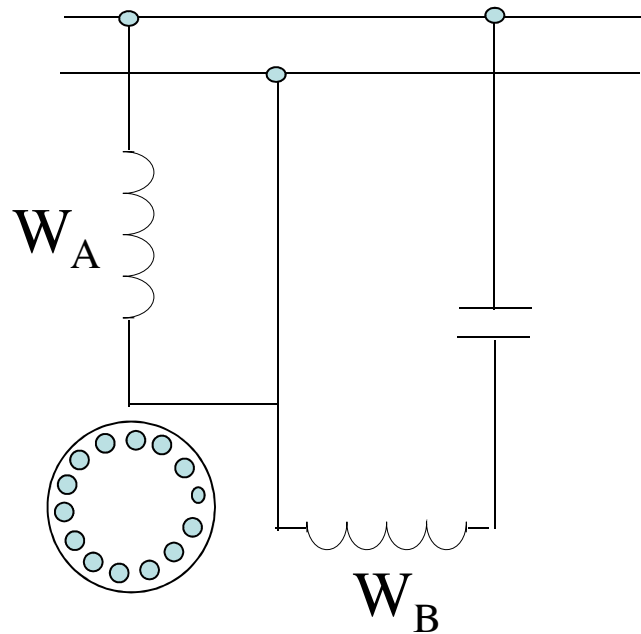
→ Trong một pha không có mô men máy

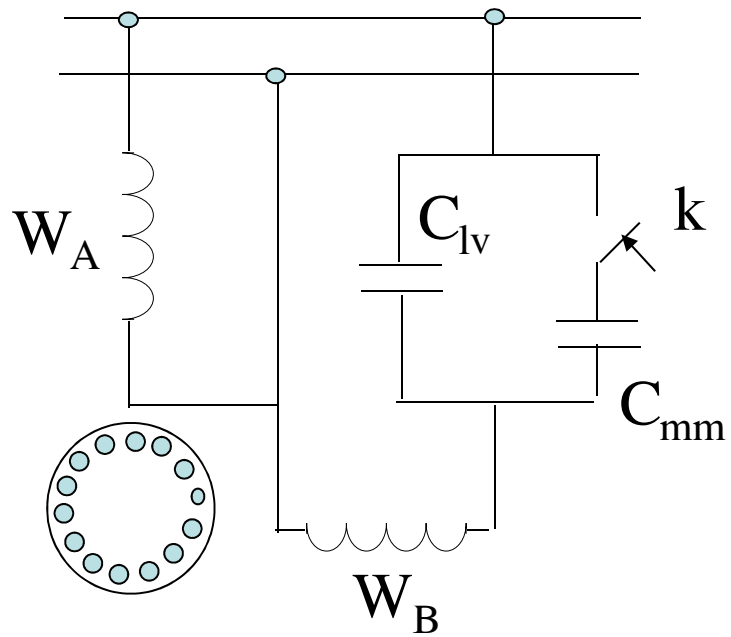
c. Phương pháp mở máy

* Dây quấn phụ

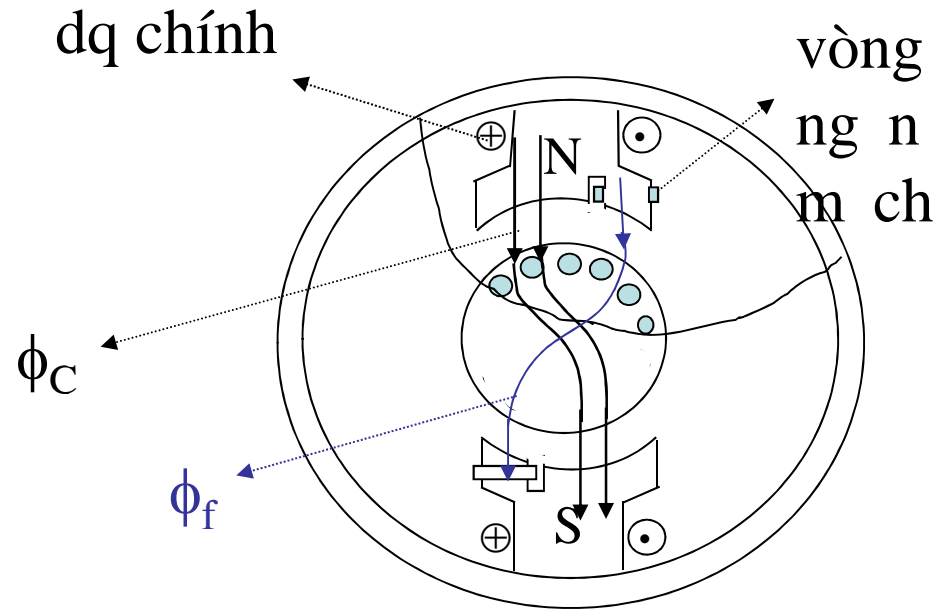
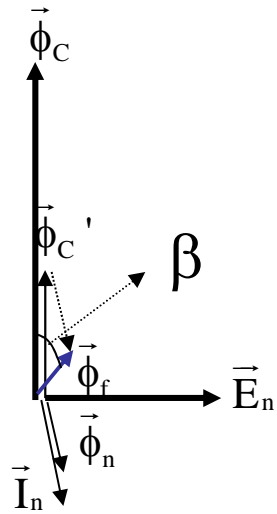

ng c i n dung làm vi c

ng c i n dung v a có t
làm vi c v a có t m máy

* Vòng ng n m ch trên m t c c

Ví d : CK B 3 pha có : $P_m = 15 \text{ kW}$, $n_m = 1420 \text{ vg/ph}$;

$$\eta = 0,88; \cos\varphi = 0,89; \quad \frac{M_m}{M_{dm}} = 1,5 \quad \frac{M_{max}}{M_{dm}} = 2,2 \quad \frac{I_m}{I_{dm}} = 6$$

Ký hi u dq n i Y/ Δ - 380/220 V ; $U_d = 380 \text{ V}$; $M_{co} = 0,45 M_m$

1 – Tìm I_m ; M_m ; P, Q c a c tiêu th

2 – Tìm I_m ; M_m ; M_{max}

3 – m máy:

- Dùng cu n kháng gi m 30% i n áp

- Dùng BATN v i $k_{BA} = 1,4$

- Dùng i n i Y - Δ

Ph ng pháp nào s d ng c? T i sao?

Gi i

1 – Tìm I_m ; M_m ; P , Q các tiêu th

$$I_{đm} = \frac{P_{đm}}{\sqrt{3}U_{đm}\eta\cos\varphi} = \frac{15.10^3}{\sqrt{3}.380.0,89.0,88}$$

$$M_{đm} = 9550 \frac{P_{đm}}{n_{đm}} = 9550 \frac{15}{1420} \quad (\text{N.m})$$

$$P = \frac{P_{đm}}{\eta_{đm}} = \frac{15}{0,88} \quad (\text{kW})$$

$$Q = P.\text{tg}\varphi \quad (\text{kVAr})$$

$$\cos\varphi = 0,89 \Rightarrow \text{tg}\varphi =$$

$$I_m = 6I_{đm} = 6 \dots$$

$$M_m = 1,5M_{đm} = 1,5 \dots \quad M_{\max} = 2,2M_{đm} = 2,2 \dots$$

2- M máy

- Cu n kháng gi m 30% i n áp $\Rightarrow U_{/c} = 0,7 U_m$

$$\Rightarrow M_{mck} = (0,7)^2 M_m = 0,49 \dots$$

$$I_{mck} = 0,7 I_m = 0,7 \dots$$

- BATN v i $k_{ba} = 1,4$

$$M_{mBA} = \frac{M_m}{k_{ba}^2} = \frac{M_m}{1,4^2}$$

- i n i Y - Δ :

Y/ Δ - 380/220 V ; $U_d = 380 V \rightarrow$ n i Y $\rightarrow$ không dùng c